

EASO

paskesnių prašymų praktinės gairės

EASO praktinių gairių rinkinys

2021 m. gruodžio mėn.

EASO

paskesnių prašymų praktinės gairės

EASO praktinių gairių rinkinys

2021 m. gruodžio mėn.

Atsakomybės apribojimas

Šio vertimo kokybės nepatikrino kompetentingos nacionalinės institucijos. Jei manote, kad vertimas neatitinka nacionalinio lygmens terminologijos, prašome kreiptis į [EUAA](#).

Rankraštis parengtas 2021 m. lapkričio mėn.

Nei Europos prieglobsčio paramos biuras (EASO), nei joks EASO vardu veikiantis asmuo nėra atsakingas už toliau pateikiamos informacijos naudojimą.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2023

© Europos prieglobsčio paramos biuras, 2021

PDF ISBN 978-92-9400-412-3

doi:10.2847/720523

BZ-04-20-081-LT-N

Print ISBN 978-92-9400-422-2

doi:10.2847/319536

BZ-04-20-081-LT-C

Viršelio iliustracija, kyoshino © iStock, 2020

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį. Norint naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurių autorių teisės nepriklauso EASO, reikia gauti tiesioginį autorių teisių turėtojų leidimą.

Apie gaires

Kodėl buvo parengtos šios gairės? Europos prieglobsčio paramos biuro (EASO) misija yra remti Europos Sąjungos valstybes nares ir asocijuotąsias šalis (ES+ šalys¹) be kita ko, rengiant bendrus mokymus, bendrus kokybės standartus ir bendrą informaciją apie kilmės šalį. Vadovaudamasis savo bendru siekiu padėti valstybėms narėms užtikrinti bendrus standartus ir kokybiškus procesus taikant bendrą Europos prieglobsčio sistemą, EASO rengia bendras praktines priemones ir gaires.

Kaip buvo parengtos šios gairės? Šias gaires parengė Europos Sąjungos (ES) ekspertai, įskaitant vertingą Europos Komisijos, Jungtinių Tautų vyriausiąjį pabėgėlių reikalų komisarą ir Europos pabėgėlių ir tremtinių tarybos indėlį². Gairių rengimą palengvino ir koordinavo EASO. Prieš baigiant jas rengti buvo konsultuojamasi su visomis ES+ šalimis pasitelkus EASO prieglobsčio procesų tinklą.

Kas turėtų naudotis šiomis gairėmis? Šios gairės visų pirma skirtos prieglobsčio klausimus nagrinėjantiems pareigūnams, pokalbių rengėjams ir sprendimų priėmėjams, taip pat politikos formuotojams, dirbantiems nacionalinėse sprendžiančiose institucijose. Be to, ši priemonė yra naudinga kokybės užtikrinimo pareigūnams ir patarėjams teisės klausimais, taip pat bet kuriems kitiems asmenims, kurie dirba tarptautinės apsaugos ES mastu srityje arba yra į ją įsitraukę.

Kaip naudotis šiomis gairėmis. Šias paskesnių prašymų gaires sudaro trys dalys.

1. Procedūrinės taisyklės, susijusios su paskesnio prašymo pateikimu, registravimu ir įteikimu, paskesnio prašymo priimtinumu ir teise pasilikti bei jos išimtimis.
2. Preliminarus nagrinėjimas, įskaitant tokius aspektus kaip situacija, kurioje pateikiama nauja informacija ir duomenys, ir dėl kokių veiksnių „labai padidėja tikimybė“.
3. Paskesni prašymai, pateikiami visų pirma šiose situacijose:
 - priėmus sprendimą atmesti ankstesnį prašymą kaip nepagrįstą, akivaizdžiai nepagrįstą arba nepriimtą;
 - atsiėmus prašymą;
 - kai išlaikomas suaugusysis / nesusituokęs vaikas pateikia naują prašymą po to, kai jo vardu buvo pateiktas prašymas;
 - po sprendimo nesuteikti tarptautinės apsaugos statuso, anuliavus, panaikinus tarptautinės apsaugos statusą, nutraukus jo galiojimą arba atsisakius jį pratęsti;
 - kol dar nagrinėjama apeliacija dėl sprendimo, susijusio su ankstesniu prašymu;
 - pateikus kartotinį paskesnį prašymą;
 - po to, kai prašytojas, kurio prašymas buvo atmetas, išvyko iš valstybės (-ių) narės (-ių) teritorijos (-ų);
 - užbaigus procedūrą pagal Dublino reglamentą.

¹ 27 Europos Sąjungos valstybės narės, įskaitant Islandiją, Lichtenšteiną, Norvegiją ir Šveicariją.

² Galutinėje gairių versijoje nebūtinai atspindi Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro nuomonę.

Šios gairės turėtų būti skaitomos kartu su [EASO praktinėmis gairėmis „Įrodymų vertinimas“](#), [EASO praktinėmis gairėmis „Priskyrimas prie tarptautinės apsaugos gavėjų“](#), [EASO prieglobsčio procedūrų gairėmis „Veiklos standartai ir rodikliai“](#) ir [EASO reglamento „Dublinas III“ įgyvendinimo praktinėmis gairėmis „Asmeninis pokalbis ir duomenų vertinimas“](#).

Kaip šios gairės yra susijusios su nacionalinės teisės aktais ir praktika? Tai yra neįpareigojanti konvergencijos priemonė ir ji nėra teisiškai įpareigojanti. Joje išdėstyti bendrai sutarti standartai ir įtrauktos nacionaliniams teisės aktų, gairių ir praktikos skirtumams skirtos vietos.

Atsakomybės apribojimas

Šios gairės buvo parengtos nedarant poveikio principui, kad tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismas gali autoritetingai aiškinti ES teisę.

Turinys

Santrumpų sąrašas	7
Įžanginis žodis	8
1. Procedūrinės taisyklės	9
1.1. Paskesnio prašymo apibrėžtis	9
1.1.1. Kas yra paskesni prašymai?	9
1.1.2. Kam reikalingi paskesni prašymai?	9
1.1.3. Papildomų nusiskundimų pateikimas	10
1.2. Paskesnio prašymo pateikimas, registravimas ir įteikimas	11
1.2.1. Bendrieji principai	11
1.2.2. Prašytojams suteikiamos garantijos	12
1.2.3. Prašytojo pareigos	13
1.2.4. Paskesnio prašymo pateikimas	14
1.2.5. Paskesnio prašymo registravimas	15
1.2.6. Paskesnio prašymo įteikimas	16
1.2.7. Paskesnio prašymo nagrinėjimo atnaujinimas	16
1.3. Paskesnio prašymo priimtumo procedūra	17
1.3.1. Kas vykdo priimtumo procedūrą?	17
1.3.2. Terminai	18
1.3.3. Faktų ir įrodymų pateikimas	18
1.3.4. Priimtumo procedūros vykdymas	19
1.4. Teisė pasilikti pateikus paskesnius prašymus	21
1.4.1. Teisės pasilikti išimtis pirmosios instancijos procedūros metu	21
1.4.2. Teisės pasilikti išimtis apeliacinės procedūros metu	22
2. Preliminarus nagrinėjimas	24
2.1. Ką reiškia „nauja informacija ir duomenys“?	24
2.1.1. Informacija ir duomenys	24
2.1.2. Kada informacija gali būti laikoma nauja?	25
2.2. Trys scenarijai, kuriems susiklosčius galima pateikti naują informaciją	27
2.2.1. Nauja informacija, kuria pagrindžiamas ankstesnis reikšmingas faktas	27
2.2.2. Naujas reikšmingas faktas	28
2.2.3. Naujas prašymas	28
2.3. Ką reiškia „labai padidėjusi tikimybė“?	28
2.3.1. Padidėjusios tikimybės standartas	29
2.3.2. Kriterijai, kuriais remiantis nustatoma labai padidėjusi tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų	29
2.3.3. Labai padidėjusi tikimybė, palyginti su ankstesniu sprendimu	30

3. Paskesni prašymai, teikiami konkrečiose situacijose	36
3.1. Ankstesnis prašymas atmetamas kaip nepagrįstas	36
3.2. Ankstesnis prašymas atmetamas kaip akivaizdžiai nepagrįstas	37
3.3. Ankstesnis prašymas atmetamas kaip nepriimtinas	37
3.3.1. Tarptautinę apsaugą suteikė kita valstybė narė	37
3.3.2. Pirmosios prieglobsčio šalies sąvoka	38
3.3.3. Saugios trečiosios šalies sąvoka	38
3.4. Atsiėmus prašymą	38
3.4.1. Tiesioginis atsiėmimas	39
3.4.2. Netiesioginis atsiėmimas	41
3.5. Išlaikomas suaugusysis / nesusituokęs vaikas pateikia naują prašymą po to, kai jo vardu buvo pateiktas prašymas	42
3.5.1. Faktai, kuriais pagrindžiamas atskiras prašymas	43
3.5.2. Situacijos, kai vaikas tampa suaugusiu	43
3.6. Priėmus sprendimą dėl tarptautinės apsaugos statuso nesuteikimo	44
3.7. Nustojus būti tarptautinės apsaugos gavėju, panaikinus tarptautinės apsaugos statusą arba nutraukus jo galiojimą ar atsisakius jį pratęsti	44
3.7.1. Nustojimas būti papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu	44
3.7.2. Tarptautinės apsaugos panaikinimas, galiojimo nutraukimas ar atsisakymas pratęsti galiojimą	45
3.7.3. Prašytojo neatvykimas	47
3.8. Dar nagrinėjama apeliacija dėl sprendimo, susijusio su ankstesniu prašymu	47
3.9. Kartotiniai paskesni prašymai	48
3.10. Prašytojui, kurio prašymas buvo atmetas, išvykus iš valstybės (-ių) narės (-ių) teritorijos (-ų)	48
3.11. Baigus procedūrą pagal Dublino reglamentą	49
3.11.1. Reglamentas „Dublinas III“	49
3.11.2. Paskesnis prašymas pateikiamas atsakingoje valstybėje narėje	50
3.11.3. Paskesnis prašymas pateikiamas prašančiojoje valstybėje narėje	51

Santrumpų sąrašas

EASO	Europos prieglobsčio paramos biuras
ES	Europos Sąjunga
ES+ šalys	Europos Sąjungos valstybės narės ir asocijuotosios šalys
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
IKŠ	informacija apie kilmės šalį
PD	Priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų direktyva. 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (nauja redakcija)
PPD	Prieglobsčio procedūrų direktyva 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (nauja redakcija)
Valstybė (-s) narė (-s)	Europos Sąjungos valstybė (-ės) narė (-ės)

Ižanginis žodis

ES+ šalims kyla vis didesni sunkumai dėl paskesnių prašymų atsižvelgiant į jų skaičių ir turinį. Kartotinių prašymų procentinė dalis³ nuo 2016 m. padidėjo: remiantis Eurostato duomenimis 2016 m. tik 4,45 proc. visų prašytojų anksčiau toje pačioje šalyje buvo pateikę prašymą. Šis skaičius padidėjo iki 9,8 proc. 2018 m., 9,6 proc. 2019 m. ir 11,6 proc. 2020 m. Tai reiškia, kad iki 2020 m. kas dešimtas prašytojas toje pačioje ES+ šalyje jau prašė suteikti tarptautinę apsaugą. Be didėjančių skaičių, paskesnius prašymus vis sudėtingiau įvertinti ir taip yra nepaisant to, kad jie akivaizdžiai supaprastėjo. Tikslus vertinimas skiriasi priklausomai nuo ankstesnio prašymo aplinkybių ir to, kaip jis buvo parengtas. Todėl paskesnio prašymo vertinimas gali būti sudėtingas procesas.

Šios praktinės gairės iš esmės grindžiamos Prieglobsčio procedūrų direktyvos (PPD) nuostatomis. Jomis siekiama atsakingiems pareigūnams suteikti rekomendacijas dėl nagrinėjimo proceso ir pateikti specialias procedūrinės taisyklės, skirtas paskesniems prašymams įvertinti.

Įvadiniamame skyriuje paaiškinama paskesnio prašymo sąvoka. Jame nurodyta, į kokius aspektus reikia atkreipti dėmesį rengiant, registruojant ir pateikiant paskesnį prašymą, ir nustatyti atskiri procedūriniai prašymo priėmimo nagrinėti aspektai. Šis skyrius užbaigiamas aptariant teisę pasilikti ir jos išimtis. Antrame skyriuje išsamiau analizuojamas preliminarus naujos informacijos nagrinėjimas: scenarijai, kuriais galima pateikti naują informaciją; pateikiama sąvokos „nauja“ informacija apibrėžtis ir paaiškinama, ar dėl naujos informacijos labai padidėja tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų. Paskutiniame skyriuje nagrinėjami vertinimo ypatumai, priklausomai nuo konkrečių aplinkybių, kuriomis buvo pateiktas paskesnis prašymas ir (arba) nuo to, kaip buvo išnagrinėtas ankstesnis prašymas.

³ Pasak Eurostato, kartotinių prašymų koncepcija apima paskesnius prašymus (PPD 2 straipsnio 4 punktas), taip pat naujus prieglobsčio prašymus po to, kai buvo nutrauktas ankstesnio prašymo nagrinėjimas ir prašymas pradėtas nagrinėti iš naujo (PPD 28 straipsnio 2 dalis). Dėl išsamesnės informacijos žr. Eurostatą, [statistinių duomenų aiškinamasis žodynis: kartotinis prašytojas](#), 2019 m. kovo 22 d.

1. Procedūrinės taisyklės

1.1. Paskesnio prašymo apibrėžtis

1.1.1. Kas yra paskesni prašymai?

PPD paskesnis prašymas apibrėžiamas, kaip

„<...> vėlesnis tarptautinės apsaugos prašymas priėmus galutinį sprendimą dėl ankstesnio prašymo, įskaitant atvejus, kai prašytojas tiesiogiai atsiėmė savo prašymą, ir atvejus, kai sprendžiančioji institucija atmetė prašymą po to, kai jis buvo netiesiogiai atsiimtas pagal [PPD] 28 straipsnio 1 dalį“⁴.

PPD numatyta, kad paskesnį prašymą galima pateikti po to, kai buvo priimtas galutinis neigiamas sprendimas. Nėra jokių kitų apribojimų, susijusių su tuo, kada kompetentingoms institucijoms galima pateikti paskesnį prašymą. Paskesnį prašymą gali prireikti pateikti reikšmingai pasikeitus prašytojo asmeninėms aplinkybėms arba padėčiai kilmės šalyje, nepaisant to, kiek laiko praėjo nuo galutinio sprendimo priėmimo.

PPD nustatyta nagrinėjimo sistema, kuria remiantis turėtų būti vertinamas paskesnis prašymas. Visų pirma joje nustatytos būtinosios preliminarus paskesnio prašymo nagrinėjimo sąlygos, siekiant priimti sprendimą dėl jo priimtumo⁵). Direktyvoje taip pat nustatytos procedūrinės taisyklės, taikomos priimtumo procedūros preliminarus nagrinėjimo metu (žr. [1.2 skirsnį „Paskesnio prašymo pateikimas, registravimas ir įteikimas“](#) ir [1.3 skirsnį „Paskesnio prašymo priimtumo procedūra“](#)) ir konkrečios teisės pasilikti priimančiosios valstybės narės teritorijoje išimty⁶, taikomos paskesnio prašymo atveju, kartu visada atsižvelgiant į pagrindinį negrąžinimo principą⁷ ir laikantis valstybėms narėms pagal tarptautinę ir Europos Sąjungos (ES) teisę nustatytų pareigų (žr. [1.4 skirsnį „Teisė pasilikti pateikus paskesnį prašymą“](#)).

1.1.2. Kam reikalingi paskesni prašymai?

PPD numatyta paskesnių prašymų sąvoka atsiranda pripažinus, kad gali būti priežasčių, dėl kurių prašytojas gali norėti / prašytojui gali prireikti pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą po to, kai buvo priimtas neigiamas sprendimas. Galimybė pateikti paskesnį prašymą yra labai svarbi užtikrinant negrąžinimo principo laikymąsi. ES+ šalys yra įpareigosotos pagal tarptautinę teisę užtikrinti, kad prašytojai nebūtų išsiunčiami į šalį pažeidžiant negrąžinimo principą taip nusižengiant jų teisiniams įsipareigojimams pagal tarptautines žmogaus teisių sutartis.

Šiomis aplinkybėmis taip pat pripažįstama, kad paskesni prašymai ne visada pateikiami remiantis naujais įrodymais arba faktais. PPD pripažįstama, kad būtų neproporcinga įpareigoti valstybes nares pradėti naują visapusiško nagrinėjimo procedūrą, kai prašytojas pateikia paskesnį prašymą, nepateikdamas naujų įrodymų ar argumentų. Tokiais atvejais valstybės narės turėtų sugebėti atmesti prašymą kaip

⁴ PPD 2 straipsnio 4 punktą.

⁵ PPD 40 straipsnis.

⁶ PPD 9 straipsnio 2 dalis.

⁷ Valstybių pareiga susilaikyti nuo asmens išsiuntimo arba grąžinimo bet kokių būdu, jeigu tokiu atveju asmeniui grėstų persekiojimas arba kankinimai, nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar bausmė.

nepriimtina⁸. PPD⁹ nustatyta, kad valstybės narės, turi galimybę pripažinti prašymą, įskaitant paskesnius prašymus, kaip nepriimtina remiantis išsamiu nepriimtumo atvejų sąrašu. Tačiau reikėtų pažymėti, kad ši galimybė neprivaloma ir valstybės narės taip pat gali nuspręsti nagrinėti tokius prašymus iš esmės.

1.1.3. Papildomų nusiskundimų pateikimas

PPD nustatyta, kad:

„[k]ai asmuo, kuris paprašė tarptautinės apsaugos valstybėje narėje, pateikia papildomų nusiskundimų arba paskesnį prašymą toje pačioje valstybėje narėje, ta valstybė narė nagrinėja šiuos papildomus nusiskundimus arba su paskesniu prašymu susijusią informaciją, nagrinėdama ankstesnį prašymą <...>“¹⁰.

Paskesnis prašymas pateikiamas po to, kai priimamas galutinis neigiamas sprendimas, ir preliminarai nagrinėjama, ar atsirado naujos informacijos arba ar tokia informacija pateikta paskesniame prašyme¹¹. Panašių reikalavimų, taikomų situacijoms, kuriose prašytojas pateikia „papildomų nusiskundimų“ nenustatyta. Todėl galima daryti išvadą, kad „papildomi nusiskundimai“ yra susiję su argumentų arba informacijos pateikimu anksčiau nei priimamas galutinis sprendimas dėl (ankstesnio) prašymo. Todėl ši informacija turėtų būti vertinama kaip „papildomi“ nusiskundimai ir nagrinėjama atsižvelgiant į (ankstesnio) prašymo nagrinėjimo ribas vykdant pirmosios instancijos procedūrą, jeigu jau buvo priimtas pirmosios instancijos sprendimas, kuriuo atsisakyta suteikti tarptautinę apsaugą, arba per apeliacinį procesą¹². Todėl jeigu nustatoma, kad ankstesnis prašymas dar nagrinėjamas arba kad galima pateikti apeliaciją, kurioje galima iškelti bet kokius neišspręstus klausimus, naujos aplinkybės turėtų būti nagrinėjamos kaip papildomi nusiskundimai atsižvelgiant į nagrinėjamą prašymą arba apeliaciją.

PPD 40 straipsnio 1 dalyje nustatytas papildomų nusiskundimų arba paskesnio prašymo ir anksčiau pateikto prašymo nagrinėjimo ryšys. Kompetentinga institucija, atsižvelgdama į šį ryšį, gali nustatyti, ar dar vyksta ankstesnė procedūra ir ar joje galima nagrinėti naują informaciją. Jeigu ne, kompetentinga institucija gali toliau nagrinėti PPD nustatytus preliminarus nagrinėjimo reikalavimus¹³, siekdama nustatyti, ar paaiškėjo nauja informacija arba duomenys arba ar jie buvo pateikti. Žr. [3.8 skirsnį „Kai vis dar nagrinėjama apeliacija dėl sprendimo, susijusio su ankstesniu prašymu“](#).

Kaip ir pirmojo prašymo atveju, nagrinėjimo procedūroje gali dalyvauti ne tik sprendžiančioji institucija, bet ir kitos institucijos, kurios turi atlikti vaidmenį priimtumo procedūros etape¹⁴. Tai yra svarbu paskesnių prašymų atveju, nes kai kuriose valstybėse narėse kitos kompetentingos institucijos, pvz., policija arba pasienio darbuotojai gali rengti pokalbius dėl priimtumo, net jeigu už prašymo nagrinėjimą toliau kompetentinga išlieka sprendžiančioji institucija.

⁸ PPD 36 konstatuojamoji dalis.

⁹ PPD 33 straipsnio 2 dalis.

¹⁰ PPD 40 straipsnio 1 dalis.

¹¹ PPD 40 straipsnio 2 dalis.

¹² ESTT paaiškino argumentų ir įrodymų, kaip „papildomų nusiskundimų“ nagrinėjimo taikant PPD 40 straipsnio 1 dalį ir 46 straipsnio 3 dalį metodus. Žr. 2018 m. spalio 4 d. ESTT sprendimą [Ahmedbekova](#), C-652/16, ECLI:EU:C:2018:801. Santrauka pateikiama [EASO teismų praktikos duomenų bazėje](#).

¹³ PPD 40 straipsnio 2 dalis.

¹⁴ PPD 34 straipsnio 2 dalis.

Išlaikomas arba nesusituokęs vaikas pateikia naują prašymą, po to, kai jo vardu buvo pateiktas ankstesnis prašymas

Išlaikomas arba nesusituokęs vaikas gali pateikti prašymą po to, kai jo vardu anksčiau buvo pateiktas prašymas¹⁵. Daugiau informacijos žr. [3.5 skirsnį „Išlaikomas suaugusysis / nesusituokęs vaikas pateikia naują prašymą po to, kai jo vardu buvo pateiktas prašymas“](#).

1.2. Paskesnio prašymo pateikimas, registravimas ir įteikimas

1.2.1. Bendrieji principai

PPD III skyriuje dėl pirmosios instancijos procedūrų taip pat nustatytos paskesnių prašymų nagrinėjimo procedūrinės taisyklės. Kadangi dauguma PPD nustatytų nuostatų, susijusių su paskesniais prašymais, yra neprivalomos, valstybės narės gali nustatyti papildomas, direktyvos reikalavimus atitinkančias nacionalines taisykles, kuriomis reglamentuojamas paskesnio prašymo preliminarus nagrinėjimas. Bet kuriuo atveju visada reikia laikytis PPD nustatytų pagrindinių principų ir garantijų¹⁶. Visų pirma:

- negrąžinimo principo;
- teisės pasilikti teritorijoje, kol nagrinėjamas prašymas, nepaisant PPD 41 straipsnyje aiškiai apibrėžtų išimčių;
- teisės į informaciją;
- teisės į konfidencialumą;
- nediskriminavimo ir lyčių lygybės principo;
- vadovavimosi vaiko interesais;
- teisės į sąžiningą ir veiksmingą prieglobsčio procedūrą;
- teisės į individualų, objektyvų ir nešališką nagrinėjimą;
- teisės į veiksmingą teisės gynimo priemonę.

Laikantis pirmiau išvardytų principų, užtikrinama, kad prašytojai galėtų veiksmingai pasinaudoti nauja prieglobsčio procedūra. Visų pirma atsižvelgiant į ankstesnius prašymus, galimybė prašytojams veiksmingai pasinaudoti procedūra, dar kartą pažymima PPD numatant, kad dėl nacionalinių taisyklių, susijusių su preliminarus nagrinėjimo procedūrine sistema, nebūtų prarasta „galimybė pradėti procedūrą iš naujo, taip pat tokia galimybė faktiškai nepanaikinama arba griežtai neapribojama“¹⁷. Šios nuostatos loginis pagrindas – neatimti prašytojams galimybės pasinaudoti nauja prieglobsčio procedūra. Šiuo atveju taip pat išsaugoma prašytojo galimybė pakartotinai teikti prašymą ir nurodyti naujus faktus, reikšmingai pasikeitus jų asmeninėms aplinkybėms arba padėčiai kilmės šalyje, siekiant nustatyti, ar jis atitinka tarptautinės apsaugos suteikimo sąlygas.

¹⁵ PPD 40 straipsnio 6 dalis.

¹⁶ Dėl išsamesnės informacijos žr. šias priemones: EASO *prieglobsčio procedūros gairės „Veiklos standartai ir rodikliai“*, 2019 m. rugsėjo mėn.; EASO, *„Prieglobsčio procedūros ir negrąžinimo principas – teisminė analizė“*, 2018 m.; EASO, *„Irodymų ir patikimumo vertinimas taikant bendrą Europos prieglobsčio sistemą – teisminė analizė“*, 2018 m.

¹⁷ PPD 42 straipsnio 2 dalies antra pastraipa.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, valstybės narės, laikydamosi PPD nuostatų, turėtų išsaugoti prašytojo galimybę veiksmingai pasinaudoti prieglobsčio procedūra. Ši taisyklė taikoma nepaisant taikytinos nagrinėjimo procedūros rūšies.

1.2.2. Prašytojams suteikiamos garantijos

PPD¹⁸ dar kartą patvirtinama valstybių narių pareiga užtikrinti, kad paskesnių prašymų atvejais būtų vienodai taikomos atitinkamos garantijos¹⁹ kartu vadovaujantis principu, kad kiekvienas prašytojas turi teisę į tinkamą savo prašymo nagrinėjimą. Toliau išvardytos pagrindinės PPD nustatytos garantijos.

- **Prieiga prie informacijos.** Siekiant užtikrinti sąžiningą procedūrą pagal PPD, labai svarbu, kad prašytojas suprastų prieglobsčio procedūrą. Reikalaujama, kad valstybės narės laiku prašytojui suprantama kalba pateiktų informaciją apie skirtingas prieglobsčio procedūras²⁰, kad prašytojas galėtų pasinaudoti savo teisėmis ir laikytis savo pareigų.

PPD nenustatyti informacijos teikimo kanalai ar priemonės. Todėl valstybės narės turėtų leisti susipažinti su bendro pobūdžio informacija apie įvairias prieglobsčio procedūras, įskaitant paskesnius prašymus. Ši informacija gali būti skleidžiama žodžiu arba raštu (brošiūrose, lankstinukuose, specialiuose tinklalapiuose arba per mobiliąsias programas).

Informacija turi būti perduodama aiškiai, kad prašytojas galėtų suprasti, kur arba kaip pateikti prieglobsčio prašymą, kokios yra jo teisės ir pareigos ir turėtų informacijos apie bet kuriuos kitus procedūroms taikomus reikalavimus.

Rengiant, registruojant, pateikiant paskesnį prašymą, prašytojui taip pat turi būti pateikta informacija apie priimtino procedūros aspektus. Visų pirma prašytojui reikėtų paaiškinti, kas yra paskesnis prašymas. Taip užtikrinama, kad prašytojas žinotų, kokiomis sąlygomis jam leidžiama naudotis nauja prieglobsčio procedūra ir kokias teises ir pareigas jis turi procedūros metu, įskaitant šių pareigų nesilaikymo pasekmes. Tai turėtų būti informacija apie:

- o prašymo procedūrinius etapus;
- o nagrinėjimo procedūros rūšį;
- o „naujos informacijos pateikimo“ aspektus ir reikalavimus;
- o galimybę surengti asmeninį pokalbį;
- o konkrečius terminus;
- o sprendimo, kuris priimamas dėl prašytojo prašymo, rezultatas ir galimybė jį apskųsti tuo atveju, kai paskesnis prašymas atmetamas;
- o teisę pasilikti išimtį.

Ši informacija turėtų būti suteikta likus pakankamai laiko, kad prašytojas galėtų pasinaudoti PPD garantuojamomis teisėmis ir laikytis visų susijusių pareigų, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjant paskesnį prašymą taikomi trumpesni terminai.

¹⁸ 42 straipsnio 1 dalis.

¹⁹ Nustatyta PPD 12 straipsnio 1 dalies a punkte.

²⁰ PPD 12 straipsnio 1 dalies a punktas.

- Galimybė kreiptis į Jungtinių Tautų vyriausiąjį pabėgėlių reikalų komisarą ir kitas teises konsultacijas ir patarimus teikiančias organizacijas ir bendravimas su jomis.
- Galimybė gauti teisinę pagalbą ir atstovą apeliacinėje procedūroje (paprašius)²¹.
- Specialių procedūrinių garantijų ir tinkamos paramos teikimas nustačius, kad prašytojas turi specialių procedūrinių poreikių²².
- Papildomos garantijos nelydimiems vaikams²³.
- Taip pat turi būti garantuojamos konkrečios praktinės apsaugos priemonės, kad būtų užtikrintas veiksmingas teisės pasilikti įgyvendinimas pagal nacionalinę teisę, siekiant sudaryti sąlygas prašytojui pasilikti valstybės teritorijoje iki bus priimtas sprendimas dėl apeliacijos, įskaitant visų pirma apsaugą nuo grąžinimo.
- **Kalbos garantijos**²⁴. Rengiant, registruojant ir pateikiant prašymą turi būti suteiktos vertimo žodžiu paslaugos. Jeigu asmeninis pokalbis nerengiamas, nes jis neprivalomas nagrinėjant paskesnius prašymus²⁵, o prašymas grindžiamas rašytiniais pareiškimais, būtina garantuoti pareiškimo formos, jei taikytina, arba tarptautinės apsaugos prašymo vertimą raštu.

1.2.3. Prašytojo pareigos

PPD nustatytos ne tik prašytojams taikomos garantijos²⁶, bet ir jų pareigos²⁷.

Pareiga bendradarbiauti

Kaip ir pradinio prašymo atveju, prašytojai privalo bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis siekiant nustatyti jų tapatybę ir kitą Priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų direktyvoje (PD)²⁸ nurodytą informaciją, pvz., faktus ir aplinkybes, susijusius su poreikiu jiems suteikti tarptautinę apsaugą. Valstybės narės gali prašytojui nustatyti kitas pareigas bendradarbiauti tiek, kiek tai yra būtina prašymui įvertinti.

Pareiga pagrįsti prašymą

Konkrečiu paskesnių prašymų atveju pirmiau nurodytą pareigą papildo PPD 40 straipsnis siejant jį su PPD 42 straipsnio 2 dalies a punktu. Jeigu prašytojas pateikia paskesnį prašymą, jis turi pateikti „naują

²¹ Dėl išsamesnės informacijos apie teisę į teisinę pagalbą ir atstovavimą žr. EASO [prieglobsčio procedūros gairių „Veiklos standartai ir rodikliai“](#) 11 skirsnį, 2019 m. rugsėjo mėn.

²² Dėl išsamesnės informacijos apie procedūrines garantijas, susijusias su specialiaisiais poreikiais, žr. EASO [prieglobsčio procedūros gairių „Veiklos standartai ir rodikliai“](#) 9 skirsnį, 2019 m. rugsėjo mėn.

²³ PPD 25 straipsnis.

²⁴ Dėl išsamesnės informacijos apie kalbos garantijas žr. EASO [prieglobsčio procedūros gairių „Veiklos standartai ir rodikliai“](#) 10 skirsnį, 2019 m. rugsėjo mėn.

²⁵ PPD 34 straipsnis ir 42 straipsnio 2 dalies b punktas.

²⁶ PPD 12 straipsnio 1 dalis.

²⁷ PPD 13 straipsnis.

²⁸ PPD 4 straipsnio 2 dalis.

informaciją arba duomenis“²⁹. Daugiau informacijos žr. [2.1 skirsnį „Ką reiškia „nauja informacija ir duomenys“?“](#)

Nagrinėjant naują informaciją, taip pat reikia išsiaiškinti, ar prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų.

Siekiant pagrįsti naujos procedūros vykdymą, būtina išnagrinėti visus pirmiau išvardytus kriterijus. Todėl akivaizdu, kad prašytoja privalo pateikti naują informaciją. Poreikis iš naujo visapusiškai išnagrinėti prašymą po to, kai buvo atmestas ankstesnis prašymas, turi būti tinkamai pagrįstas. Kitu atveju dėl „naujos informacijos arba duomenų“ trūkumo valstybė narė, **atsižvelgdama į *res judicata*³⁰ principą³¹** pagrįstai atmestų paskesni prašymą. Tai reiškia, kad iš valstybės narės nereikalaujama pakartotinai nagrinėti tų pačių tarptautinės apsaugos pagrindų ir ji paskesni prašymą gali pripažinti nepriimtinu. Todėl prašytojo pareiga surinkti / pateikti naujus faktus arba aplinkybes, įskaitant visų prieinamų daiktinių, dokumentinių ar kitų įrodymų, susijusių su poreikiu jiems suteikti tarptautinę apsaugą, pateikimą, yra imperatyvi priimtumo procedūros sudedamoji dalis. Informacija apie pareigą pagrįsti prašymą turi būti pateikta laiku, kad prašytojas galėtų nurodyti priežastis, dėl kurių pakartotinai teikia tarptautinės apsaugos prašymą. Prašytojų, teikiančių naują prašymą, gali būti prašoma pateikti visą jų turimą informaciją. Jie taip pat turi galimybę pateikti papildomą informaciją iki bus priimtas sprendimas dėl jų prašymo. Panašiai, jeigu paskesnis prašymas registruojamas ir pateikiamas vienu metu, pareigūnai privalo užtikrinti, kad sutrumpinta procedūra nepažeistų prašytojo gebėjimo paaiškinti savo prašymo priežastis.

Be to, sprendžiančioji institucija turėtų įvertinti prašytojo pareigą bendradarbiauti ir pagrįsti savo atvejį, įskaitant savo asmenines aplinkybes, visų pirma kilus su pažeidžiamumu susijusiems klausimams. Todėl individualus preliminarinių pagrindų vertinimas turėtų būti siejamas su valstybės narės pareiga pateikti visą susijusią informaciją, kuri galiausiai pritaikoma prie asmeninės prašytojo padėties, jei būtų nustatyta, kad jam reikia specialių procedūrinių garantijų³². Tačiau bet kokios taisyklės, pagal kurias reikalaujama, kad prašytojai tinkamai pagrįstų savo paskesni prašymą, neturėtų būti taikomos taip, kad būtų panaikinta galimybė pradėti naują procedūrą arba itin apribojamą prašytojų galimybę pasinaudoti tokia procedūra pagal PPD³³.

1.2.4. Paskesnio prašymo pateikimas

Prašytojai paskesni prašymą dažniausiai pateikia tiesiogiai institucijoms, atsakingoms už tarptautinės apsaugos prašymų registraciją ir (arba) priėmimą. Taip yra todėl, kad prašytojai jau yra valstybės narės teritorijoje ir turi žinių apie kompetentingas institucijas. Paskesni prašymai, kurie neteikiami tiesiogiai kompetentingoms institucijoms, dažniausiai parengiami arešto arba sulaikymo sąlygomis arba vykdant išsiuntimo procedūrą. Šiais atvejais labai tikėtina, kad paskesnis prašymas bus pateiktas policijai,

²⁹ Šiose praktinėse gairėse vartojama sąvoka „informacija“ visada reiškia visą frazę „informacija arba duomenys“, kaip nurodyta PPD 40 straipsnio 2 dalyje.

³⁰ *Res judicata* reiškia, kad teismo sprendimas yra galutinis ir bylos šalys privalo jo laikytis.

³¹ PPD 36 konstatuojamoji dalis.

³² PPD 24 straipsnio 3 dalis.

³³ PPD 42 straipsnio 2 dalis.

imigracijos institucijoms, sulaikymo darbuotojams arba priėmimo institucijoms. Jei neturi kompetencijos registruoti prašymo, šios institucijos turėtų bent jau:

- a) turėti parengtą atitinkamą informaciją ir instrukcijas, kad padėtų prašytojams orientuotis, kur ir kaip pateikti savo tarptautinės apsaugos prašymą, ir
- b) gauti būtiną mokymą savo užduotims, susijusioms su prieglobsčio procedūra, atlikti.

Prašytojas apsaugomas nuo negrąžinimo iš karto, kai pateikiamas prašymas, nedarant poveikio teisės pasilikti išimtis, aprašytoms [1.4 skirsnyje „Teisė pasilikti ir jos išimtys“](#). Sulaikymo centruose esantiems prašytojams kartu su pagrindinėmis garantijomis, kai būtina, taip pat būtina suteikti nemokamas vertimo žodžiu paslaugas ir galimybę kreiptis į konsultacijas teikiančias organizacijas.

Pagal Priėmimo sąlygų direktyvą³⁴ atsiranda ir kitų pasekmių, susijusių su paskesnio prašymo pateikimu. Pagal tos direktyvos III skyrių valstybėms narėms leidžiama sušvelninti arba panaikinti esmines priėmimo sąlygas (apgyvendinimas, maistas ir apranga), jeigu prašymas yra paskesnis, kaip apibrėžta PPD. Tai reiškia, kad prašytojas gali neturėti teisės apsigyventi arba gauti bet kurią kitą esminę pagalbą nagrinėjant paskesnį prašymą. Tačiau būtina pažymėti, kad bet koks sprendimas dėl esminių priėmimo sąlygų sušvelninimo arba panaikinimo turi būti priimtas individualiai, objektyviai ir nešališkai kartu nurodant tokio sprendimo motyvus. Toks sprendimas turi atitikti proporcingumo principą ir juo turi būti gerbiamas žmogaus orumas. Vertinimas turi būti pagrįstas konkrečia atitinkamo asmens situacija. Valstybės narės negali panaikinti esminių priėmimo sąlygų, jei dėl to prašytojams būtų atimta galimybė patenkinti savo pačius elementariausius poreikius, susijusius su apgyvendinimu, maistu arba drabužiais³⁵.

1.2.5. Paskesnio prašymo registravimas

Valstybės narės gali laisvai nuspręsti, kurios institucijos turės kompetenciją registruoti prašymus, įskaitant paskesnių prašymų registravimą. Jeigu prašymas pateikiamas institucijai, kuri neturi kompetencijos jo registruoti, valstybės narės privalo užtikrinti, kad registracija būtų užbaigta per 6 darbo dienas. Kita vertus, kai prašymas pateikiamas institucijai, kuri turi kompetenciją jį registruoti, registracija gali būti atliekama vietoje arba bet kuriuo atveju per 3 darbo dienas³⁶.

Šiame procedūros etape surinkta informacija yra susijusi su prašytojo tapatybės nustatymu **ir apima informaciją, panašią į tą, kuri surenkama per pradinę procedūrą**³⁷. Valstybės narės gali nustatyti ryšį su savo anksčiau surinkta informacija ir gali atnaujinti šią informaciją atsižvelgdama į konkrečius aspektus, kurie galėjo pasikeisti nuo ankstesnės registracijos (pvz., civilinė būklė, vaikų gimimas, adresas).

Priklausomai nuo nacionalinės praktikos registracijos metu gali būti renkama kita informacija, pavyzdžiui: pirštų atspaudai (valstybių narių pareiga imti kiekvieno bent 14 metų sulaukusio prašytojo pirštų

³⁴ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (nauja redakcija)

³⁵ Taip pat žr. sprendimą *Haqbin*, kuriame ESTT paaiškino valstybių narių pareigą užtikrinti nuolat ir nepertraukiamai garantuojamas orus pragyvenimo lygis, įskaitant priežiūrą, ar užtikrinant priėmimo sąlygas iš tiesų garantuojamas tinkamas pragyvenimo lygis. 2019 m. lapkričio 12 d. ESTT sprendimas [Zubair Haqbin / Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers](#), C-233/18, ECLI:EU:C:2019:956. Santrauka pateikiama [EASO teismų praktikos duomenų bazėje](#).

³⁶ PPD 6 straipsnio 1 dalis.

³⁷ Dėl išsamesnės informacijos žr. EASO [praktinės registracijos gairės](#), 2021 m. gruodžio mėn.

atspaudus taip pat taikoma ir paskesniems prašymams³⁸); galimų pažeidžiamumo aspektų ir specialiųjų poreikių nustatymas kuo anksčiau procedūroje, siekiant suteikti prašytojui reikalingas specialias procedūrinės garantijas (tikėtina, kad įrašas apie pažeidžiamumo aspektus bus parengtas pirminės procedūros metu); medicininė apžiūra; paskirstymas į priėmimo centrus; saugumo patikrinimai; konsultacijų procedūriniais ir teisiniais klausimais teikimas; konsultavimas grįžimo alternatyvų klausimais arba bet kuri kita informacija, susijusi su prašytojų teisėmis ir pareigomis.

Šiame etape prašytojų taip pat gali būti reikalaujama raštu pateikti naują informaciją ir (arba) pateikti atitinkamus dokumentus ar kitus turimus įrodymus, kurie gali būti būtini vertinant jų bylą³⁹.

Registracijos etapo paskirtis – padidinti teisių ir pareigų, kurios atsiranda teikiant tarptautinės apsaugos prašymą, veiksmingumą. Tačiau paskesnių prašymų atveju, priklausomai nuo nacionalinės teisės, gali būti nukrypstama nuo konkrečių teisių (pvz., teisės apsigyventi priėmimo centre arba teisės į asmeninį pokalbį). Šiame etape valstybės narės gali nukrypti nuo teisės pasilikti teritorijoje tik antro, trečio ir pan. paskesnio prašymo atveju ir pasikonsultavusios su sprendžiančiąja institucija. Klausimas išsamiau aptariamas toliau.

1.2.6. Paskesnio prašymo įteikimas

Pagal PPD nedraudžiama integruoti registracijos ir įteikimo etapų: abu etapai gali būti sujungti, jei užtikrinamos atitinkamos procedūrinės apsaugos priemonės.

Valstybės narės gali nustatyti taisykles, ar paskesnis prašymas turėtų būti įteikiamas asmeniškai atitinkamose institucijose ar specialioje vietoje⁴⁰. Prašymą prašytojas gali įteikti užpildęs formą. PPD nenustatyti konkretūs reikalavimai, išskyrus tai, kad formą reikia pateikti. Bet kuriuo atveju formoje reikėtų pateikti bent jau naują informaciją ir įrodymus, kuriais pagrindžiamas prašymas, išskyrus atvejus, kai jie jau buvo pateikti ankstesniame registracijos etape.

Jei asmeninis pokalbis pagal nacionalinę teisę nerengiamas, labai svarbu, kad prašytojas galėtų raštu pateikti ir pagrįsti naują informaciją.

1.2.7. Paskesnio prašymo nagrinėjimo atnaujinimas

Paskesnis prašymas – tarptautinės apsaugos prašymas, pateiktas po to, kai buvo priimtas „galutinis sprendimas“ dėl ankstesnio prašymo (todėl jo negalima toliau ginčyti), įskaitant tiesioginio ir netiesioginio ankstesnio prašymo atsiėmimo atvejus⁴¹. Todėl paskesnis prašymas gali būti pateikiamas tik galutinai atmetus ankstesnį prašymą. Jeigu prašytojas remiasi nauja informacija, pirmiausia reikėtų nustatyti jo

³⁸ Ši pareiga nustatyta 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 603/2013 dėl sistemos EURODAC pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, ir dėl valstybių narių teisės saugos institucijų bei Europolo teisės saugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su sistemos EURODAC duomenimis ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011, kuriuo įsteigiama Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (OL L 180, 2013 6 29, p. 1) 9 straipsnio 1 dalyje.

³⁹ Dėl prašytojo pareigos pagrįsti savo prašymą žr. 1.2.3 skirsnį „Prašytojo pareigos“.

⁴⁰ PPD 6 straipsnio 3 ir 4 dalys.

⁴¹ PPD 2 straipsnio e ir q punktai.

ankstesnio prašymo nagrinėjimo etapą. Jeigu buvo priimtas galutinis sprendimas, tai reikštų, kad dėl naujų aplinkybių gali būti pateiktas paskesnis prašymas.

Jeigu ankstesnis tarptautinės apsaugos prašymas buvo atsiimtas, pirmiausia reikėtų atkreipti dėmesį į **tiesioginę ir netiesioginę** prašymo atsiėmimą.

Jei prašytojas **tiesiogiai** atsiėmė savo prašymą⁴², bet koks po to įteiktas prašymas laikomas paskesniu prašymu ir jam taikoma priimtino nagrinėjimo procedūra. Taip yra nepaisant to, ar sprendžiančioji institucija priėmė sprendimą nutraukti prašymo nagrinėjimą arba jį atmesti, arba, tiesą sakant, nusprendė nutraukti nagrinėjimo procedūrą nepriėmusi sprendimo.

Kita vertus, jei prašymai buvo pateikti **tiesiogiai** atsiėmus prašymą⁴³, situacija yra gerokai skirtinga priklausomai nuo to, ar sprendžiančioji institucija atmetė prašymą, ar nutraukė jo nagrinėjimą. Naujas prašymas gali būti laikomas paskesniu prašymu tik po to, kai sprendžiančioji institucija „tinkamai išnagrinėjusi prašymo esmę <...> mano, kad prašymas yra nepagrįstas“⁴⁴, ir jį galutiniu sprendimu atmeta. Tačiau jeigu sprendžiančioji institucija po tiesioginio prašymo atsiėmimo priima sprendimą nutraukti nagrinėjimo procedūrą, prašytojas turi teisę pranešti institucijoms ir prašyti atnaujinti jo bylą arba pateikti naują prašymą, kuris nebus laikomas paskesniu prašymu⁴⁵. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali nustatyti ne trumpesnę nei 9 mėnesių terminą⁴⁶, po kurio bylos nagrinėjimo negalima atnaujinti. Jei šis terminas praeina ir prašytojas nori pateikti kitą prašymą, jis turėtų būti laikomas paskesniu prašymu.

1.3. Paskesnio prašymo priimtino procedūra

1.3.1. Kas vykdo priimtino procedūrą?

Labai svarbu, kad paskesnius prašymus nagrinėtų sprendžiančioji institucija, kuri turi prieigą prie visos būtinos informacijos, susijusios su ankstesniu (-iais) prašymu (-ais). Siekiant užtikrinti, kad paskesnis prašymas būtų nagrinėjamas atsižvelgiant į ankstesnio (-ių) prašymo (-ų) vertinimą, atsakingam pareigūnui reikia suteikti galimybę susipažinti su visa anksčiau išnagrinėtos bylos, įskaitant apeliacijos etapą, informaciją.

Jei taikytina, kitos institucijos darbuotojai gali surengti pokalbį dėl priimtino. Jei kitos institucijos, išskyrus sprendžiančiąją instituciją, darbuotojai surengia pokalbį dėl tarptautinės apsaugos prašymo, institucijos privalo užtikrinti, kad tokie darbuotojai iš anksto gautų būtiną mokymą, visų pirma susijusį su žmogaus teisėmis, ES prieglobsčio *acquis* ir pokalbio metodais.

Po pokalbio sprendžiančioji institucija nagrinėja prašymą ir priima sprendimą. Bet kuriuo atveju sprendžiančioji institucija turi turėti prieigą prie visos susijusios informacijos ir turėtų išnagrinėti visą informaciją, kuria grindžiami papildomi nusiskundimai ar paskesni prašymai, kaip nustatyta PPD⁴⁷.

⁴² PPD 27 straipsnis.

⁴³ Pagal PPD 28 straipsnį.

⁴⁴ Pagal PPD 28 straipsnio 1 dalį.

⁴⁵ PPD 28 straipsnio 2 dalis.

⁴⁶ PPD 28 straipsnio 2 dalis.

⁴⁷ PPD 40 straipsnio 1 dalis.

1.3.2. Terminai

Preliminarus nagrinėjimas turėtų būti atliktas kuo greičiau. Dėl procedūros ypatumų sprendimą dėl priimtino galima priimti greitai. Visų pirma reikėtų atsižvelgti į toliau išvardytus aspektus.

- Procedūros metu nagrinėjama tik, ar yra naujos informacijos ir (arba) faktų.
- Pagal PPD pokalbio rengti nereikia. Jei tai numatyta nacionalinės teisės aktuose, pokalbį gali surengti kompetentinga institucija, kuri nėra sprendžiančioji institucija.

Be to, nacionalinėje teisėje gali būti numatyti teisių ir lengvatų, kuriomis prašytojas naudojasi jų prašymo preliminarus nagrinėjimo metu, apribojimais. Šiuo atveju esama tiesioginio ryšio tarp preliminarus nagrinėjimo trukmės ir šių apribojimų. Todėl kompetentinga institucija sprendimą dėl prašymo priimtino turėtų priimti kuo greičiau ir per protingą terminą.

Nustačiusi, kad prašymas yra priimtinas, sprendžiančioji institucija per 6 mėnesius nuo prašymo pateikimo turėtų priimti sprendimą dėl jo esmės kaip ir bet kurio kito prašymo atveju⁴⁸. Tai, kad prašymo nagrinėjimo iš esmės procedūra buvo surengta po priimtino procedūros, nereiškia, kad pratęsiamas bendras 6 mėnesių terminas nuo prašymo pateikimo iki nagrinėjimo pabaigos.

1.3.3. Faktų ir įrodymų pateikimas

Siekdamos palengvinti preliminarų paskesnio prašymo nagrinėjimą⁴⁹, valstybės narės gali prašytojui nustatyti pareigą nurodyti faktus ir pagrįsti įrodymus, dėl kurių labai padidėtų tikimybė juos priskirti prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal PD.

Tačiau nacionalinės teisės aktuose galėtų būti numatytos skirtingos galimybės prašytojui pateikti faktus, dokumentus arba kitus įrodymus, siekiant pagrįsti savo paskesnį prašymą. PPD nenustatyta, kaip prašytojas gali pateikti tokią informaciją. Šiuo klausimu diskreција suteikiama nacionaliniam teisės akto leidėjui.

Prašytojui, teikiančiam paskesnį prašymą, turėtų būti suteikta informacija, kaip, kada ir kur pateikti naują informaciją, įskaitant aiškius terminus šiems veiksams atlikti.

Jeigu tarptautinėje teisėje numatytas asmeninis pokalbis, per jį bus siekiama išnagrinėti naują informaciją. Prašytojams bus užduoti konkretūs klausimai, susiję su naujais jų bylos faktais ir aplinkybėmis. Prašytojas turi pasinaudoti PPD 15–17 straipsniuose nustatytomis su pokalbiu susijusiomis garantijomis, pvz., konfidencialumu; sudarant sąlygas prašytojams išsamiai nurodyti savo priežastis (pokalbio rengėjas turi kompetenciją atsižvelgti į asmenines ir bendrąsias aplinkybes, susijusias su prašymu, – prireikus pokalbio rengėjas ir (arba) vertėjas žodžiu gali būti tos pačios lyties asmuo kaip ir prašytojas, jei pastarasis to prašo); suteikiant prašytojams tinkamą galimybę pateikti informaciją, reikalingą jų prašymui pagrįsti; parengiant faktinį pranešimą, kuriame yra visa esminė informacija (nuorašą), ir suteikiant prašytojams galimybę pateikti pranešime (nuoraše) pastabas, paaiškinimus ir leidžiant su pranešimu (nuorašu) susipažinti.

Dėl konkretaus paskesnių prašymų procedūrinio pobūdžio labai svarbu, kad prašytojas pateiktų teisingą informaciją. Jeigu pokalbis nerengiamas, kompetentinga institucija turėtų pateikti prašytojui

⁴⁸ PPD 31 straipsnio 3 dalis.

⁴⁹ Pagal PPD 42 straipsnio 2 dalies a punktą.

rekomendacijas, kaip raštu pateikti naują su prašymu susijusią informaciją. Tai, pvz., būtų galima padaryti šiuo atžvilgiu suteikiant prašytojui informaciją, rekomendacijas ir paramą ir, jei taikytina, panaudojant standartinę prašymo pateikimo formą.

Forma ir (arba) rekomendacijos, *inter alia*, galėtų apimti informaciją ir (arba) klausimus, į kuriuos atsižvelgdamas prašytojas galėtų pateikti išsamesnius duomenis ir:

- išvardyti naują informaciją, pateiktą siekiant pagrįsti naują prašymą;
- paaiškinti, kodėl ši informacija yra nauja atsižvelgiant į bet kokius ankstesnius prašymus;
- aprašyti naują informaciją, kurią galėtų prireikti pagrįsti pateikiant atitinkamus įrodymus;
- išvardyti priežastis, dėl kurių ši nauja informacija nebuvo pateikta kartu su bet kuriuo (-iais) kitu (-ais) ankstesniu (-iais) prašymu (-ais);
- aprašyti, kodėl dėl šios naujos informacijos atsiranda tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų.

Galimybė atsisakyti rengti asmeninį pokalbį gali būti taikoma dviem atvejais⁵⁰:

- kai išlaikomas asmuo pateikia prašymą po to, kai sutiko, kad jų byla būtų sujungta su jų vardu pateiktu prašymu, ir (arba)
- kai nesusituokęs vaikas pateikia naują prašymą po to, kai jo vardu buvo pateiktas prašymas.

1.3.4. Priimtino procedūros vykdymas

Nagrinėdama paskesnį prašymą, kompetentinga institucija turėtų atlikti aktyvų vaidmenį bendradarbiaudama su prašytoju, kad įvertintų atitinkamą prašymo informaciją. Šiuo atžvilgiu atsakingas pareigūnas turėtų:

- turėti galimybę susipažinti su visa ankstesnės procedūros informacija;
- turėti žinių apie atitinkamą teisinę sistemą, politinius pokyčius ir (arba) naują teismų praktiką;
- atsižvelgti į atitinkamą ir naujausią IKŠ arba kitą susijusią informaciją;
- atsižvelgti į informaciją, kurią prašytojas pateikė per ankstesnį pokalbį, jei jis įvyko, arba raštu pateiktą informaciją (parengtą būtent šiai procedūrai arba tai gali būti kitas pareiškimas raštu);
- priklausomai nuo nacionalinės teisės, atsižvelgti į prašytojo specialiuosius poreikius ir individualias aplinkybes.

Tai darydamas atsakingas pareigūnas gali įvertinti, ar reikalingas pokalbis, ar pakanka raštu pateiktos informacijos.

Preliminaraus nagrinėjimo per priimtino procedūrą paskirtis – nuspręsti, ar yra naujos informacijos ir ar dėl jos iš tiesų padidėja tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal PD. Kitame skyriuje aprašyta, kaip galima atlikti šį nagrinėjimą.

Jeigu preliminarus nagrinėjimo metu padaroma išvada, kad tokios naujos informacijos nėra, pagal PPD priimamas sprendimas dėl priimtino⁵¹.

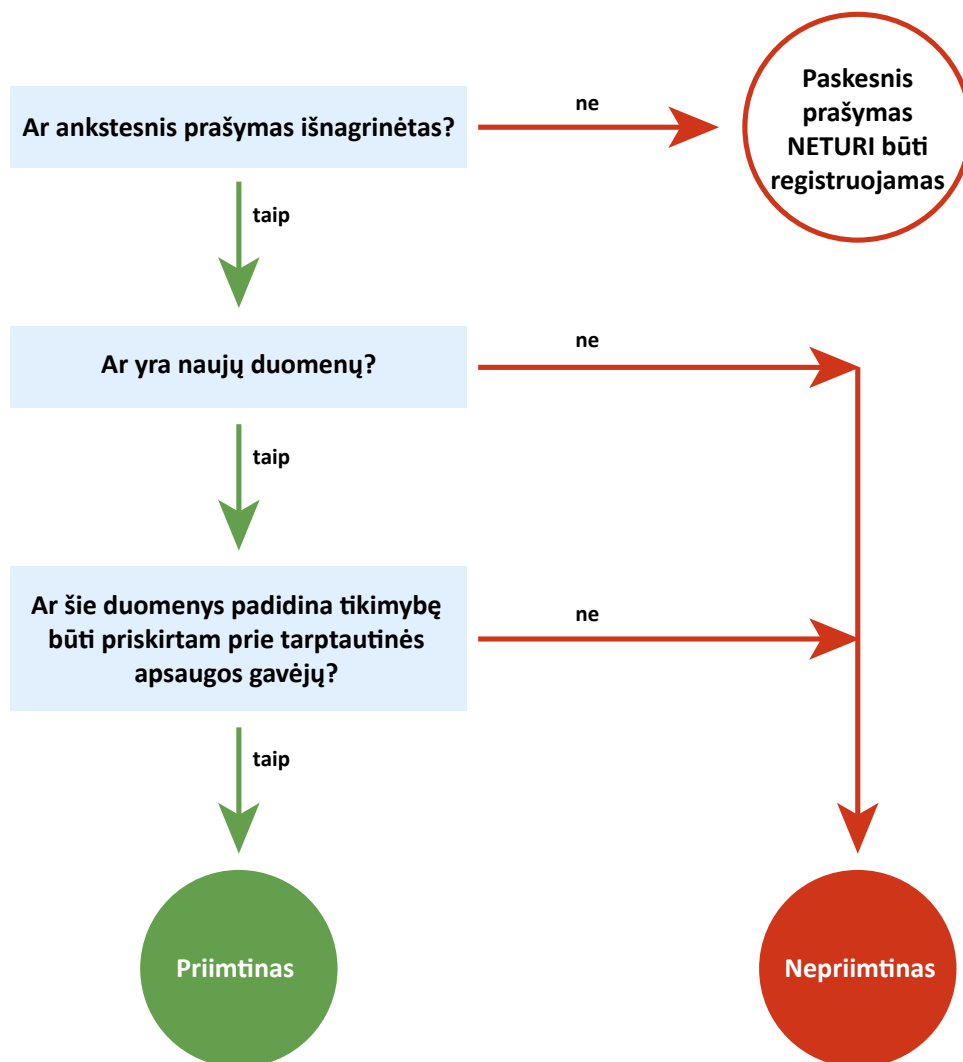
⁵⁰ Pagal PPD 42 straipsnio 2 dalies b punktą.

⁵¹ PPD 33 straipsnio 2 dalies d punktas.

Jeigu nagrinėjimo metu prieinama prie išvados, kad paaiškėjo nauja informacija arba prašytojas pateikė naujos informacijos, dėl kurios labai padidėja tikimybė, kad jis gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal PD, prašymas laikomas priimtinu ir toliau nagrinėjamas iš esmės pagal PPD II skyrių. Jeigu preliminarus nagrinėjimo metu laikantis asmeninio pokalbio standartų buvo surengtas pokalbis, visų pirma jei jį surengė sprendžiančiosios institucijos darbuotojai (PPD 14 straipsnis), nesurengus jokio papildomo pokalbio, galima priimti sprendimą dėl esmės, jeigu per pradinį pokalbį buvo surengta pakankamai informacijos.

Valstybės narės savo nacionaliniuose įstatymuose taip pat gali numatyti kitas priežastis, susijusias su tolesniu paskesnio prašymo nagrinėjimu. Pavyzdžiui, Belgijoje jeigu ankstesnis prašymas netiesiogiai atsiimamas ir joks ankstesnis prašymas nebuvo įvertintas iš esmės, paskesnis prašymas priimamas automatiškai.

Jeigu nusprendžiama, kad paskesnis prašymas yra nepriimtinas ir neturėtų būti toliau nagrinėjamas, prašytoją būtina informuoti apie tokio sprendimo motyvus ir galimybes pateikti apeliaciją arba prašyti atlikti peržiūrą⁵², įskaitant apeliacinės įstaigos pavadinimą ir adresą ir tikslų terminą, per kurį galima pateikti apeliaciją pagal nacionalinę teisę. Kompetentinga institucija taip pat gali paminėti, ar prašytojas turi teisę pasilikti teritorijoje (atsižvelgiant į valstybės narės pareigas, susijusias su negrąžinimo principu) po to, kai buvo apskųstas sprendimas dėl nepriimtumo.

⁵² PPD 42 straipsnio 3 dalis ir 46 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktis.

1.4. Teisė pasilikti pateikus paskesnius prašymus

Teisė pasilikti teritorijoje tol, kol vyksta prieglobsčio procedūra, yra bendroji PPD nustatyta taisyklė⁵³. Todėl PPD paminėtos išimčių⁵⁴ sąrašas yra baigtinis ir turėtų būti aiškinamas ribojamai. Valstybės narės gali nukrypti nuo teisės pasilikti vienu konkrečiu atveju pirmosios instancijos procedūros metu (žr. [1.4.1 skirsnį](#)) ir dviem konkrečiais atvejais po to, kai sprendžiančioji institucija priėmė sprendimą (žr. [1.4.2 skirsnį](#)). Reikėtų pabrėžti, kad pagal PPD teisės pasilikti išimtis leidžiama taikyti tik kai sprendžiančioji institucija yra įsitikinusi, kad dėl sprendimo išsiųsti prašytojas nebus tiesiogiai ar netiesiogiai grąžinamas pažeidžiant tos valstybės narės tarptautinius ir ES įsipareigojimus⁵⁵. Šiuo atveju nacionalinės institucijos aiškiai įpareigojamos įsitikinti, kad prašytojui, jį išsiuntus, nekils joks pavojus, dėl kurio pažeidžiamas negrąžinimo principas.

Kituose skirsniuose aptariamos galimos teisės pasilikti išimtys.

1.4.1. Teisės pasilikti išimtis pirmosios instancijos procedūros metu

Prašytojams turi būti leista pasilikti valstybėje narėje iki sprendžiančioji institucija priims sprendimą pirmosios instancijos procedūros metu⁵⁶. Procedūra, per kurią prašoma suteikti tarptautinę apsaugą, pagal įstatymą turi „stabdomąjį poveikį“ (t. y. sustabdoma bet kokia priverstinė išsiuntimo procedūra).

Vykdamas pirmosios instancijos procedūrą, taikoma tik viena šio pagrindinio principo išimtis: kai pirmas paskesnis prašymas buvo atmestas priėmus galutinį sprendimą, nustačius, kad prašymas yra nepriimtinas arba nepagrįstas. Šiuo atveju valstybės narės gali nukrypti nuo teisės pasilikti dėl bet kurio papildomo paskesnio prašymo, kurį pateikė prašytojas vykdamas tiek pirmosios instancijos procedūrą, tiek pateikus bet kokią apeliaciją⁵⁷. Pagal šią išimtį daroma prielaida, kad kartotiniaisi paskesniais prašymais gali būti piktnaudžiaujama, nes prašytojai jau pasinaudojo išsamia jų pirmojo prašymo ir pirmojo paskesnio prašymo nagrinėjimo procedūra. Ši išimtis taikoma nepaisant to, ar, atsižvelgiant į neišvengiamą išsiuntimą, buvo pateiktas kitas paskesnis prašymas. Tačiau institucijos tolesnių veiksmų dėl sprendimo grąžinti gali imtis, kai sprendžiančioji institucija mano, kad nėra tiesioginio ar netiesioginio grąžinimo pavojaus. Kitaip tariant, prieš įgyvendinant teisės pasilikti išimtį, visada reikia pasikonsultuoti su sprendžiančiąja institucija, kad ji galėtų užtikrinti, jog nebūtų jokio grąžinimo pavojaus.

Net jeigu šiems prašytojams taikoma teisė pasilikti, informacijos suteikimo, registravimo, pateikimo ir nagrinėjimo procedūros turėtų būti vykdomos toliau laikantis šiuo tikslu nustatytų terminų ir tol, kol prašytojas yra teritorijoje.

⁵³ PPD 9 straipsnis.

⁵⁴ PPD 41 straipsnis.

⁵⁵ Žr. PPD 9 straipsnio 3 dalį ir 41 straipsnio 1 dalies paskutinę pastraipą.

⁵⁶ Pagal PPD 9 straipsnį.

⁵⁷ PPD 41 straipsnio 1 dalies b punktas.

Šioje situacijoje valstybės narės gali nukrypti nuo terminų, kurie paprastai taikomi paspartintoms⁵⁸ ir priimtumo⁵⁹ procedūroms⁶⁰.

Jeigu pagal nacionalinę teisę reikalaujama, kad būtų priimtas sprendimas, kuriame nurodoma, kad prašytojas neturi jokios teisės pasilikti, šį sprendimą jau galima priimti papildomo paskesnio prašymo registracijos arba pateikimo metu, jeigu buvo konsultuojamasi su sprendžiančiąja institucija ir manoma, kad išsiuntimas nereikš tiesioginio ar netiesioginio grąžinimo.

1.4.2. Teisės pasilikti išimtis apeliacinės procedūros metu

a) Apeliacinės procedūros dėl nepriimtumo metu

Jei pirmas paskesnis prašymas toliau nenagrinėjamas dėl to, kad jis laikomas nepriimtinu pagal PPD⁶¹, prašytojas turi teisę apskųsti sprendimą. Priklausomai nuo nacionalinės teisės, prašytojas gali turėti teisę pasilikti teritorijoje apeliacinės procedūros metu arba bent jau iki to laiko, kai teismas priims sprendimą dėl jo teisės pasilikti⁶². Pastaruoju atveju apeliacinė institucija, atsižvelgdama į prašytojo prašymą arba imdamasi veikti *ex officio*, turi įgaliojimus priimti sprendimą, ar prašytojas gali pasilikti valstybės narės teritorijoje apeliacinės procedūros metu⁶³. Priimant sprendimą dėl teisės pasilikti valstybė narė privalo laikytis negrąžinimo principo.

b) Paskesnis prašymas pateiktas tik siekiant sužlugdyti išsiuntimą ir jis pripažintas nepriimtinu

Prašytojas paskesnį prašymą gali pateikti tik siekdamas sutrukdyti arba sužlugdyti išsiuntimo procesą. Valstybės narės gali nustatyti teisės pasilikti išimtį iš karto, kai sprendžiančioji institucija nustato, kad paskesnis prašymas yra nepriimtinas⁶⁴. Pirmiau minėtame a punkte nurodyta sąlyga, pagal kurią apeliacinei institucijai suteikiami įgaliojimai nuspręsti, ar prašytojas gali pasilikti teritorijoje per apeliacijos

⁵⁸ PPD 41 straipsnio 2 dalies a punktas.

⁵⁹ PPD 41 straipsnio 2 dalies b punktas.

⁶⁰ Žr. 2020 m. rugsėjo 9 d. ESTT sprendimo *JP / Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides*, C-651/19, ECLI:EU:C:2020:681, 54–67 punktus. Santrauka pateikiama [EASO teismų praktikos duomenų bazėje](#). Šiuo klausimu ESTT atkreipė dėmesį į „paskesnio prašymo“ procedūros išimtinumą, kurioje taikomos trumpus terminus *inter alia* galima pateisinti atsižvelgiant į operatyvumo principą, kurio siekiama PPD, teisinio tikrumo principą ir sklandžią nagrinėjimo procedūros eigą, atsižvelgiant į tai, kad prašytojas naudojasi konkrečiomis procedūrinėmis teisėmis ir kad apeliacijos procedūra yra glaudžiai susijusi su paskesnio prašymo esminiu turiniu. Todėl ESTT laikėsi nuomonės, kad Belgijos teisėje numatytas 10 dienų terminas apeliacijai dėl sprendimo, susijusio su paskesnio prašymo nepriimtumu, pateikti, atrodo, yra pakankamas praktiškai ir veiksmingam teisių gynimui užtikrinti. Galiausiai ESTT mano, kad būtent nacionalinis teismas turi nuspręsti, ar tas terminas taip pat dera su lygiavertiškumo principu.

Taip pat žr. 2021 m. vasario 11 d. ESTT nutartį *T.H.C. / Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides*, C-755/19, ECLI:EU:C:2021:108. ESTT laikėsi nuomonės, kad Prancūzijos teisėje numatytas 5 dienų terminas, į kurį įskaičiuojamos švenčių dienos, apeliacijai dėl sprendimo, susijusio su paskesnio prašymo nepriimtumu, pateikti, atrodo, yra pakankamas praktiškai ir veiksmingam teisių gynimui užtikrinti tuo atveju, kai prašytojas yra sulaikytas. Be to, šiuo atveju ESTT mano, kad būtent nacionalinis teismas turi nuspręsti, ar tas terminas taip pat dera su lygiavertiškumo principu ir pagal ES teisę suteikiamomis procedūrinėmis apsaugos priemonėmis.

⁶¹ PPD 33 straipsnio 2 dalis ir 40 straipsnio 5 dalis.

⁶² PPD 46 straipsnio 8 dalis.

⁶³ PPD 46 straipsnio 6 dalis.

⁶⁴ PPD 41 straipsnio 1 dalies a punktas.

procedūrą, šioje situacijoje neturi būti taikoma. Tačiau PPD nustatytos griežtos sąlygos, kurių privaloma laikytis visų.

- 1) Dabartinis paskesnis prašymas toliau nenagrinėjamas ir nustatoma, kad jis **nepriimtinas**.

Tai reiškia, kad sprendžiančiai institucijai atliekant preliminarų nagrinėjimą, prašytojas turi teisę pasilikti.

- 2) Prašytojas **ketino** prašymą pateikti **tik siekdamas vilkinti arba sužlugdyti** neišvengiamą išsiuntimą.

Ši sąlyga reiškia, kad prašytojo ketinimą galima nustatyti ir kad ketinimas yra susijęs tik su neišvengiamo išsiuntimo vilkinimu arba sužlugdymu.

Šią sąlygą turi išaiškinti nacionalinės institucijos. Valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose gali numatyti papildomas gaires arba praktiką.

- 3) Sprendžiančioji institucija manė, kad sprendimu išsiųsti neturėtų būti pažeistas **negrąžinimo principas**.

Ši sąlyga reiškia, kad institucija, kuri priima sprendimą dėl prašytojo teisės pasilikti teritorijoje, iš sprendžiančiosios institucijos gavo informacijos, iš kurios matyti, kad nėra jokio negrąžinimo principo pažeidimo pavojus, jei būtų imtasi priverstinio išsiuntimo.

Šiuo atveju, kaip numatyta 1.4.1 skirsnyje valstybės narės gali nukrypti nuo terminų, kurie paprastai taikomi paspartintoms ir priimtino procedūroms. Siekiant paspartinti procesą, galima taikyti trumpesnius preliminarų nagrinėjimo ir sprendimo priėmimo pirmoje instancijoje terminus⁶⁵.

Pagal PPD valstybėms narėms taip pat leidžiama nedelsiant grąžinti prašytoją iki bus baigta apeliacinė arba teismo procedūra, kurioje turi būti nuspręsta, ar prašytojas gali pasilikti teritorijoje⁶⁶. Ši teisė pasilikti išimtis taip pat taikoma laikotarpiu iki termino apeliacijai pateikti pabaigos.

⁶⁵ PPD 41 straipsnio 2 dalis.

⁶⁶ PPD 41 straipsnio 2 dalies c punktas.

2. Preliminarus nagrinėjimas

Preliminarus nagrinėjimo metu atsakingas pareigūnas turi įvertinti, ar prašytojo kartu su paskesniu prašymu pateikta informacija yra nauja ir ar dėl jos labai padidėja tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų⁶⁷.

Šiame skyriuje daugiausia dėmesio skirta būtent šių dviejų pagrindinių aspektų analizei:

- kokia informacija yra „nauja“ ir kokiomis aplinkybėmis ją galima rasti;
- ką reiškia „labai padidėjusi tikimybė“.

Skyrius pradedamas įvadiniu skirsniu, kuriame pateikiamu sąvokų „informacija“ ir „duomenys“ apibrėžtys.

2.1. Ką reiškia „nauja informacija ir duomenys“?

2.1.1. Informacija ir duomenys

Kaip aprašyta PD 4 straipsnyje, **informacija**, kuria remiamasi nagrinėjant, ar prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų, gaunama iš įvairių informacijos šaltinių. Tai apima prašytojo pareiškimus, visus atitinkamus prašytojo turimus dokumentus ir kitus prieinamus įrodymus, susijusius su jo amžiumi, biografijos faktais, įskaitant atitinkamų giminaičių amžių ir biografijos faktus, tapatybę, pilietybę (-ėmis), šalimi (-imis) ir vieta (-omis), kurioje (-iose) anksčiau gyveno, ankstesniais tarptautinės apsaugos prašymais, kelionės maršrutais, kelionės dokumentais ir tarptautinės apsaugos prašymo teikimo priežastimis.

Duomenys – tai duomenų elementai, kuriuos, panašiai kaip ir informaciją, naudodami įvairius informacijos šaltinius nustato / išaiškina, pvz., atsakingas pareigūnas arba atsakingas pareigūnas, bendradarbiaudamas su prašytoju nagrinėjant konkrečią situaciją, nesvarbu, ar tai asmeninė prašytojo situacija, ar padėtis kilmės šalyje.

Informacija ir **duomenys** atspindi **faktus** ir **aplinkybes**, kurias gali nurodyti prašytojas arba nustatyti atsakingas pareigūnas nagrinėdamas paskesnį prašymą. Priklausomai nuo konkrečios nagrinėjamos bylos, gali būti sudėtinga aiškiai atskirti informaciją ir duomenis. Tačiau juos atskirti nėra pats svarbiausias dalykas. Svarbu yra tai, kad atsakingas pareigūnas atsižvelgia į visą naują informaciją ir duomenis, susijusius su tuo, ar prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų⁶⁸. Kaip minėta anksčiau, šiose gairėse sąvoka „informacija“ reiškia frazę „informacija arba duomenys“, kaip nurodyta PPD 40 straipsnio 2 dalyje. Be to, PPD 40 straipsnio 3 dalyje konkrečiai nustatyta, kad dėl tokios „informacijos“ turi labai padidėti tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų, o tai reiškia, kad informacija turi būti susijusi su reikšmingais faktais.

⁶⁷ PPD 40 straipsnio 3 dalis.

⁶⁸ Dėl išsamesnės informacijos žr. PD 4 straipsnį.

Susijusi EASO priemonė

Dėl išsamesnės informacijos apie įrodymų ir reikšmingų faktų ryšį žr. EASO [praktines gaires „Įrodymų vertinimas“](#), 2015 m. kovo mėn. (planuojama atnaujinti 2022 m.).

2.1.2. Kada informacija gali būti laikoma nauja?

Kokiomis aplinkybėmis galime teigti, kad informacija ir duomenys yra „nauji“?

Nauja informacija gali būti susijusi su:

- **naujais faktais, paaiškęsiais priėmus galutinį sprendimą;**
- informacija, kuri **buvo** anksčiau, tačiau prašytojas per ankstesnę procedūrą jos **nepateikė** ir jos **nenagrinėjo** prieglobsčio institucija.

Nauji faktai, paaiškęsiais priėmus galutinį sprendimą

Šis atvejis gali būti laikomas susijusiu su *sur place* situacijomis. Nauji faktai gali įvykti kilmės šalyje arba prašytojas galėjo vykdyti naują veiklą prieglobsčio šalyje po to, kai buvo priimtas sprendimas dėl ankstesnio prašymo. Šie pokyčiai gali įvykti kilmės šalyje ir (arba) prašytojo asmeninės padėties pokyčiai gali įvykti bet kuriuo metu, nepaisant to, kiek ilgai prašytojas (nuolat ar nereguliariai) gyveno užsienyje. Dėl kai kurių prašytojų, kuriems buvo atsisakyta suteikti tarptautinę apsaugą išnagrinėjus ankstesnį prašymą, buvimo už kilmės šalies trukmės, paskesniuose prašymuose gali būti nurodomos *sur place* situacijos. Prašytojų gyvenimo pokyčiai arba pokyčiai kilmės šalyje gali sukelti pagrįstą persekiojimo baimę arba realų didelės žalos pavojų grįžus⁶⁹.

Informacija, kuri buvo anksčiau, tačiau prašytojas per ankstesnę procedūrą jos nepateikė ir jos nenagrinėjo prieglobsčio institucija

Šioje byloje nagrinėjama visa ankstesnė informacija, kuri egzistavo per ankstesnę procedūrą, tačiau nebuvo pateikta sprendžiančiajai institucijai. Ši informacija yra nauja, nes nebuvo nagrinėta per ankstesnę procedūrą ir galutinis sprendimas, susijęs su ankstesniu prašymu, nebuvo grindžiamas ta informacija⁷⁰.

Tačiau pagal PPD 40 straipsnio 4 dalį valstybėms narėms suteikiama galimybė numatyti, kad prašymas bus nagrinėjamas toliau tik jeigu atitinkamas prašytojas ne dėl savo kaltės per ankstesnę procedūrą negalėjo įrodyti 40 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų situacijų, visų pirma pasinaudodamas savo teise į veiksmingą teisinę gynybą pagal 46 straipsnį. Kartu šioje konkrečioje nuostatoje pripažįstama, kad gali būti objektyvių ar subjektyvių situacijų, kai prašytojas negali pateikti kai kurios su jo byla susijusios informacijos. Tokios situacijos gali susidaryti dėl toliau išvardytų aplinkybių.

⁶⁹ „Nepažeisdamos Ženevos konvencijos, valstybės narės vis tiek gali nuspręsti, kad prašytojui, kuris vėliau pateikia prašymą, pabėgėlio statusas paprastai neturėtų būti suteiktas, jeigu persekiojimo rizika yra pagrįsta aplinkybėmis, kurias lėmė paties prašytojo sprendimas, priimtas po išvykimo iš kilmės šalies“ (PD 5 straipsnio 3 dalis). Suteikiant galimybę nustatyti tokią išimtį, siekiama išvengti piktnaudžiavimo tarptautinės apsaugos sistema. Vis dėlto reikėtų pažymėti, kad vertinimas, ar prašytojo baimė yra visiškai pagrįsta, visada yra orientuotas į ateitį ir visais atvejais reikėtų paisyti negrąžinimo principo.

Apsaugos poreikių, atsirandančių dėl *sur place*, klausimas aptartas EASO [praktinėse gairėse „Priskyrimas prie tarptautinės apsaugos gavėjų“](#), 2018 m. balandžio mėn., p. 34.

⁷⁰ Žr. 2021 m. rugsėjo 9 d. ESTT sprendimo [XY / Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl](#), C-18/20, EU:C:2021:7101, 31–44 punktus.

- Asmeninės aplinkybės, kuriomis sudėtinga surinkti ir pateikti dokumentinius įrodymus. Tokios aplinkybės, pvz., gali būti susijusios su prašytojo neveiksnumu arba skrydžio valstybe, kurioje randami prašytojai, arba psichikos sveikatos sutrikimais, amžiumi arba nevilties ir bejėgiškumo jausmais. Panašiai, potencialus nesugebėjimas nustatyti ir paaiškinti persekiojimo praktikos, informuotumo apie asmens pažeidžiamumą trūkumas ir ankstesnės traumuojančios patirties normalizavimas gali sukurti situacijas, kuriose praleidžiama svarbi informacija. Nesugebėjimą turi įrodyti prašytojas ir jį įvertina sprendžiančioji institucija kiekvienu konkrečiu atveju ir tik tuomet priima bet kokią neigiamą preliminarų nagrinėjimo sprendimą.
- Praktiniai sunkumai taip pat gali trukdyti prašytojams susipažinti su dokumentais: socialinio tinklo priėmimo arba kilmės šalyje nebuvimas, registracijos praktikos ir prašymo pateikimo sistemų nebuvimas kai kuriose šalyse ir rizika, kylanti dėl bendravimo su oficialiomis tarnybomis, gali apsunkinti dokumentinių įrodymų rinkimą.
- Atitinkamas įvykis įvyko tuo metu, kai buvo vykdoma ankstesnė procedūra, tačiau prašytojas apie jį sužinojo pasibaigus procedūrai. Pavyzdžiui, prašytojas teigia, kad jį valstybė persekioja dėl politinės veiklos. Institucijos aplankė jo šeimą šalyje, apieškojo namus ir uždavė klausimus apie prašytoją. Nors incidentas įvyko prieš pokalbį su prašytoju pateikus pirmą prašymą, prašytojas apie jį sužinojo likus kelioms dienoms iki paskesnio prašymo pateikimo. Tas pats galėtų atsitikti su dokumentiniais arba kitais daiktiniais įrodymais, kai apie juos sužinoma pasibaigus ankstesnei procedūrai.
- Seksualiniai ir su lytimi susiję klausimai: (įtikimas) nesugebėjimas užsiminti apie ypač intymias temas ankstesniame prašyme (išžagininimas, homoseksualumas) arba (įtikimas) žinių apie galimybę gauti tarptautinę apsaugą trūkumas (smurtas šeimoje, su lytinių organų žalojimu susijusi rizika ir pan.). Asmenims, kurių prašymai yra susiję su seksualine orientacija ir lytine tapatybe, kuri nėra toleruojama jų kilmės šalyje, dažnai tenka slėpti savo tikrąją tapatybę, jausmus ir nuomonę, kad išvengtų gėdos, atskirties, stigmatizavimo ir labai dažnai ir smurto pavojaus. Stigmos ir gėdos jausmas gali prašytojui papildomai trukdyti atskleisti su prieglobsčio bylos nagrinėjimu susijusią informaciją. Yra daug bylų, kai prašytojas tik kitame prašyme atskleidžia, kad jis yra gėjus, lesbietė, biseksualus, translytis ar interseksualus asmuo. Šie klausimai taip pat yra svarbūs prašytojams, kurie vėlesniame jų prašymo nagrinėjimo etape atskleidžia informaciją apie persekiojimą dėl lyties. Kadangi dėl gėdos ir traumos gali būti sudėtinga atskleisti informaciją apie tokią žalą, vėlesnis informacijos atskleidimas neturėtų tapti prašymo nepriimtino priežastimi, jeigu įvykdomi PPD 40 straipsnio 4 dalies reikalavimai⁷¹.

⁷¹ ES Teisingumo Teismas paaiškino, kad „atsižvelgiant į tai, kad su asmens privačia sritimi ir pirmiausia jo seksualumu susiję klausimai yra opūs, negali būti padaryta išvada apie tokio asmens nepatikimumą vien dėl to, kad šis asmuo, nenorėdamas atskleisti savo gyvenimo intymių aspektų, ne iš karto informavo apie savo homoseksualumą“, 2014 m. gruodžio 2 d. ESTT sprendimo [A ir kt. / Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), C-148/13, ECLI:EU:C:2014:2406, 69 punktas. Santrauka pateikiama [EASO teismų praktikos duomenų bazėje](#).

2.2. Trys scenarijai, kuriems susiklosčius galima pateikti naują informaciją

Nauja informacija gali paaiškėti dėl naujų faktų, kurie jau egzistavo pirmojo nagrinėjimo metu (tačiau apie kuriuos prašytojas nežinojo) arba reikšti nuo to momento paaiškėjusius faktus. Naują informaciją galima pateikti pagal šiuos tris scenarijus:

- atsižvelgiant į anksčiau pateiktą ir įvertintą reikšmingą faktą;
- atsižvelgiant į naują reikšmingą faktą;
- visiškai naujas prašymas.

Kiekvieno iš šių scenarijų atveju svarbu išnagrinėti jame nurodomą persekiojimo arba didelės žalos pavojų. Tačiau jie labai skiriasi vienas nuo kito.

Pirmojo scenarijaus atveju persekiojimo arba didelės žalos rizikos pavojaus prašytojui vertinimas buvo atliktas tuo metu, kai institucija anksčiau nagrinėjo reikšmingą (-us) faktą (-us). Todėl šiame etape svarbu sužinoti, ar **nauja informacija** gali daryti poveikį tam vertinimui.

Pagal antrą scenarijų persekiojimo arba didelės žalos pavojus prašytojui buvo įvertintas tuo metu, kai institucija anksčiau kartu su tuo pačiu prašymu nagrinėjo reikšmingą (-us) faktą (-us). Todėl šiame etape svarbu sužinoti, ar **naujas reikšmingas faktas** gali daryti poveikį tam vertinimui.

Trečio scenarijaus atveju reikšmingo (-ų) fakto (-ų) vertinimas nagrinėjant naują prašymą bus atliekamas iš pradžių.

2.2.1. Nauja informacija, kuria pagrindžiamas ankstesnis reikšmingas faktas

Paskesnio prašymo preliminarus nagrinėjimo metu prašytojai gali pateikti naują informaciją, kuri yra susijusi su reikšmingais faktais, kurie buvo nagrinėjami kartu su ankstesniu prašymu. Ankstesnio prašymo nagrinėjimo metu šios reikšmingos aplinkybės galėjo būti atmestos arba priimtose (tačiau pastaruoju atveju jomis nebuvo grindžiamas rizikos vertinimas arba teisinis vertinimas). Šiuo atveju paskesnis prašymas yra ankstesnio prašymo tęsė. Tai taip pat reiškia, kad jau yra aiškus ankstesnio nagrinėjimo atskaitos taškas, kuriuo galima remtis atėjus laikui įvertinti tą naują informaciją. Pavyzdžiui, reikšmingas faktas yra prašytojo religinis atsivertimas. Šis reikšmingas faktas pirmojo nagrinėjimo metu buvo pateiktas, įvertintas ir atmestas. Dabar prašytojas pateikia naują informaciją, t. y. bažnyčios, kurioje jis buvo pakrikštytas, liudijimą. Tai yra nauja informacija, susijusi su jau nustatytu ir įvertintu reikšmingu faktu.

Dažnai jeigu ankstesnio vertinimo metu reikšmingas faktas buvo atmestas, nauja informacija būtų siekiama pakeisti to reikšmingo fakto patikimumo vertinimą. Tačiau ankstesnio esamo reikšmingo fakto pagrindimas neapima tik kitokio įtikimumo vertinimo, bet taip pat gali pagrįsti arba pakeisti rizikos vertinimą, susijusį su reikšmingais faktais ir teisiniu vertinimu.

2.2.2. Naujas reikšmingas faktas

Pagal antrą scenarijų aptariama situacija, kurioje nauja informacija yra susijusi su nauju reikšmingu faktu, pateiktu nagrinėjant tą patį prašymą. Todėl prašytojas, pateikdamas informaciją, tuo pat metu nurodo naują reikšmingą faktą, kuris nebuvo pateiktas ir įvertintas pirmą kartą nagrinėjant prašymą.

Tai yra naujo reikšmingo fakto, susijusio su prašytojo politiniu dalyvavimu, pavyzdys. Paskesniame prašyme prašytojas pareiškia, kad nuo išvykimo iš savo šalies jis įsitraukė į priimančiosios šalies diasporos veiklą ir dalyvavo keliose prieš jo šalies ambasadą surengtose demonstracijose. Prašytojas taip pat teigia, kad institucijos turi žinių apie jį. Ši veikla atitinka ankstesnį prašytojo dalyvavimą politinėje veikloje savo kilmės šalyje, apie kurį buvo nurodyta pirmame prašyme. Paskesnis prašymas – tai ankstesnio teiginio dėl pirmiau minėto dalyvavimo politinėje veikloje papildymas arba tąsa. Tačiau yra naujų reikšmingų faktų: prašytojo įsitraukimas į diasporos veiklą, dalyvavimas demonstracijose priimančiojoje šalyje ir faktas, kad jį pastebi kilmės šalies nacionalinės institucijos.

2.2.3. Naujas prašymas

Pagal šį scenarijų prašytojas pateikia visiškai naują prašymą, pvz., dėl savo seksualinės orientacijos. Šiame pavyzdyje darykime prielaidą, kad prašytojas anksčiau prašė suteikti tarptautinę apsaugą, remdamasis politine veikla savo kilmės šalyje; dabar prašytojas teigia, kad jam kils problemų dėl jo seksualinės orientacijos. Šiame prašyme pateikiami keli bylai svarbūs nauji reikšmingi faktai: prašytojo seksualinė orientacija; bet kokie susiję įvykiai, pvz., homoseksualų padėtis prašytojo kilmės šalyje; prašytojo socialinė ir ekonominė padėtis; šeimos aplinka, kurioje jis augo; bet koks persekiojimas, kurį jis galėjo patirti praeityje arba kiti įvykiai, susiję su nauju teiginiu dėl baimės.

Šio scenarijaus skiriamasis požymis – naujas prašymas, kuris nėra ankstesnio prašymo tąsa arba papildymas. Nurodyta informacija yra visiškai kitokia ir tai reiškia, kad sprendžiančioji institucija viską pradės iš pradžių.

Šio scenarijaus atveju nėra jokio atspirties taško, susijusio su ankstesniu vertinimu, su kuriuo būtų galima susieti naują prašymą / reikšmingą faktą. Todėl vertinimą reikia atlikti remiantis šiuo nauju prašymu. Būtent atsakingas pareigūnas privalo nuspręsti, ar tai yra nauja informacija.

Prašytojui pateikiant naują informaciją ir nagrinėjant paskesnį prašymą, institucija, atsakinga už prašymo priimtinumą nagrinėjimą, gali sužinoti naujos informacijos, pvz., nauja IKŠ ataskaita.

Pirmiau aprašytuose scenarijuose informacija pateikiama tokiomis aplinkybėmis, kuriose atspindi, ar ir (arba) kaip jos yra susijusios su ankstesniais prašytojo prašymais. Tai parodo, ar naujos informacijos yra, ar ne. Šiame etape būtent sprendžiančioji institucija turi nuspręsti, ar pateikta arba paaiškėjusi informacija yra nauja.

2.3. Ką reiškia „labai padidėjusi tikimybė“?

Atsakingam pareigūnui priėjus prie išvados, kad prašytojo paskesnio prašymo nagrinėjimo metu pateikta informacija yra nauja, jis turi nuspręsti, ar dėl paaiškėjusios arba prašytojo pateiktos informacijos labai padidėja tikimybė, kad jis gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų.

2.3.1. Padidėjusios tikimybės standartas

„Labai“ reiškia „lengvai pastebimą arba didelio žmonių skaičiaus pastebimą“⁷² informaciją arba informaciją, kuri yra „pakankamai aiški ir svarbi, kad turėtų kam nors poveikį arba būtų pastebėta“⁷³. Atsižvelgiant į žodžio „labai“ reikšmę, tikimybė turi padidėti reikšmingai.

Jei tai paversime tikimybe, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų, laipsniu, labai padidėjusi tikimybė reikštų nereikšmingą tikimybės padidėjimą ir situaciją, kurioje, atsižvelgiant į pateiktą arba paaiškęsios naują informaciją, labai tikėtina, kad bus suteikta tarptautinė apsauga.

1 pav. Tikimybės, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų, laipsnis

- Tarptautinė apsauga iš tiesų bus suteikta
- Labai tikėtina, kad tarptautinė apsauga bus suteikta
- **Labai padidėjusi tikimybė**
- Tikimybė padidėjusi nežymiai
- Tikimybė nepadidėjusi

Preliminarus nagrinėjimo pobūdis

Skirtumas tarp „labai padidėjusios tikimybės“ standarto ir standartų „labai tikėtina“ arba „iš tiesų bus“ suteikta tarptautinė apsauga, atsiranda dėl paties nagrinėjimo preliminarus pobūdžio.

Preliminarus nagrinėjimas, kaip matyti iš pačios formuluotės, – tai nagrinėjimas, kuris atliekamas „prieš“ nagrinėjimą iš esmės, siekiant nustatyti, ar pastarasis nagrinėjimas yra reikalingas. Todėl preliminarus nagrinėjimas pats savaime nereiškia nagrinėjimo iš esmės. Atsakingi pareigūnai neprivalo nustatyti, ar dėl naujos informacijos iš teisy bus suteiktas pabėgėlio statusas arba papildoma apsauga. Jiems tereikia įvertinti, ar tokio įvykio atsitikimo tikimybė labai padidėjo. Todėl reikalavimai nėra tokie griežti, palyginti su išsamiu nagrinėjimu. Pakanka, kad informacija yra nauja ir dėl jos gali būti pakeistos ankstesnio nagrinėjimo išvados. Vis dėlto, užbaigus preliminarų nagrinėjimą, ne visada gali būti būtina surengti papildomą pokalbį, kad būtų priimtas sprendimas dėl esmės.

2.3.2. Kriterijai, kuriais remiantis nustatoma labai padidėjusi tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų

Nauja informacija gali būti tokia, kad dėl jos „labai padidėja tikimybė“, jeigu ji yra susijusi su pagrindiniu tarptautinės apsaugos poreikio vertinimo aspektu.

Siekiant nustatyti, ar dėl naujos informacijos labai padidėja tikimybė, kad asmuo gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų, reikėtų teigiamai atsakyti į toliau išvardytus klausimus.

1) Ar nauja informacija yra **susijusi**? Ar ja pagrindžiamas reikšmingas faktas?

Reikšmingi faktai yra faktai, kurie yra tiesiogiai susiję su pabėgėlio (PD 2 straipsnio d punktas) arba asmens, kuris turi teisę į papildomą apsaugą (PD 2 straipsnio f punktas), apibrėžtimi ir yra priskirtini

⁷² <https://dictionary.cambridge.org>

⁷³ <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>

prašymo esmei. Paprastai nereikia daug dėmesio skirti smulkiems arba neesminiams faktams, kurie neturi įtakos pagrindiniams prašymo elementams⁷⁴. Trimis pirmiau aprašytais scenarijais situacijos, kuriose galima pateikti naują informaciją, iš tiesų visos yra susijusios su reikšmingais faktais: jos yra susijusios su esamu reikšmingu faktu, pačios savaime reiškia naują reikšmingą faktą arba reiškia visiškai naują prašymą.

2) Ar nauja informacija yra **svarbi**? Ar ji galėtų turėti **lemiamą reikšmę** suteikiant tarptautinės apsaugos statusą?

Informacija turi būti ne tik nauja ir susijusi, bet ir tokio pobūdžio, kad turėtų tiesioginį arba netiesioginį poveikį pavojaus, kuris gali kilti grįžus į kilmės šalį, vertinimui.

3) Ar po pirmo nagrinėjimo nauja informacija yra **patikima ar įtikima**?

Nagrinėjimą reikėtų atlikti siekiant įvertinti naujos informacijos įrodomąją galią. Dėl naujos informacijos, kuri akivaizdžiai yra apgaulinga, labai nepadidėja tarptautinės apsaugos poreikio tikimybė. Tačiau, atsižvelgiant į preliminarus nagrinėjimo pobūdį, šis vertinimas neturėtų apimti daugiau nei tiesiogiai prieinama informacija.

Pavyzdys

Sabna savo ankstesniame prašyme teigė, kad turėjo bėdų su savo šeima, nes atsivertė į krikščionybę. Nustatyta, kad jos atsivertimas ir paskesnės problemos nebuvo įtikimos, nes nebuvo įvykdyta nė viena sąlyga, susijusi su abejonių aiškinimu prašytojo naudai. Ji teikia naują prašymą ir tik pareiškia, kad jos motina savo laiškuose nuo to laiko grasino jai mirtimi. Sabna paties laiško nepateikia.

Pateikta nauja informacija, tačiau dėl labai žemo bendro Sabnos patikimumo, nustatyto nagrinėjant jos ankstesnį prašymą, paties pareiškimo nepakaktų tam, kad būtų galima pakeisti pradinį vertinimą. Todėl jos naujas pareiškimas nereiškia labai padidėjusios tikimybės, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų.

Tarkime, kad šiame pavyzdyje Sabna kartu su savo pareiškimu pateikia iš motinos gautą grasinantį laišką. Tačiau laiškas nepasirašytas ir prašytoja negali pateikti voko, kuriame jis buvo atsiųstas. Dėl šios situacijos labai nepadidės tarptautinės apsaugos poreikio tikimybė. Iš tiesų, jau preliminarus nagrinėjimo metu tampa aišku, kad pateiktas dokumentas negali potencialiai pakeisti pradinio vertinimo, nes neaiškios kilmės asmeninis laiškas nėra tokio pobūdžio, kad juo remiantis būtų galima kitaip vertinti ankstesnio sprendimo išvadas dėl įtikimumo.

2.3.3. Labai padidėjusi tikimybė, palyginti su ankstesniu sprendimu

Nauja informacija, susijusi su paskesniu prašymu, iš esmės pateikiama atsižvelgiant į ankstesnį prašymą, kuris dažniausiai jau būna išnagrinėtas iš esmės. Paskesni prašymai, kurie pateikiami po to, kai pirmąją instanciją buvo priimtas sprendimas, kuris vis dėlto nebuvo išnagrinėtas iš esmės, kitame skyriuje bus aptarti išsamiau. Šiuo atveju daugiausia dėmesio skirsime paskesniems prašymams, pateiktiems po to, kai buvo priimtas galutinis sprendimas iš esmės. Atskaitos taškas vertinant labai padidėjusią tikimybę bus:

⁷⁴ Dėl išsamesnės informacijos apie reikšmingų faktų nustatymą žr. EASO [praktinių gairių „Įrodymų vertinimas“](#) 1.1 skirsnį, 2015 m. kovo mėn.

- sprendžiančiosios institucijos sprendimas iš esmės arba
- bendrosios kompetencijos arba apeliacinio teismo sprendimas, jeigu buvo pateikta apeliacija, ir bendrosios kompetencijos arba apeliacinis teismas priėmė galutinį sprendimą iš esmės, kurio negalima ginčyti, išskyrus atvejus, kai pateikiama nauja esminė informacija.

„Labai padidėjusios“ tikimybės standartas yra santykinė sąvoka. Atsakingas pareigūnas ankstesnį sprendimą turėtų naudoti kaip vertinimo atskaitos tašką ir išnagrinėti, ar yra kokios nors naujos tokio pobūdžio informacijos, dėl kurios gali labai padidėti tikimybė, kad asmenį galima priskirti prie tarptautinės apsaugos gavėjų. Taip gali būti tuo atveju, kai nauja informacija yra susijusi su reikšmingu faktu, kuris jau buvo išnagrinėtas priėmus ankstesnį sprendimą, tačiau dabar vertinimas skiriasi. Ši nuostata taip pat taikoma, kai nauja informacija pati savaime yra naujas reikšmingas faktas, atsižvelgiant į ankstesnį prašymą (vieną iš ankstesnių prašymų) arba apskritai yra naujas prašymas (žr. [2.2 skirsnį „Trys scenarijai, kuriais galima pateikti naują informaciją“](#)).

Nauja informacija, kuria pagrindžiamas reikšmingas faktas, jau priimta

Bet kokia nauja informacija, kuria tiesiog pagrindžiamas reikšmingo fakto įtikimumas, kuris jau buvo patvirtintas ankstesniame prašyme, nebūtų laikoma informacija, dėl kurios labai padidėja tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų, jeigu visos kitos bendros ir konkrečios aplinkybės lieka nepakitusios.

Nauja informacija, dėl kurios potencialiai gali pasikeisti anksčiau atmesto reikšmingo fakto įtikimumo vertinimas

Jeigu anksčiau atmesta reikšminga aplinkybė iš naujo įvertinama kaip įtikima, tarptautinės apsaugos poreikio tikimybė dažniausiai labai padidės, išskyrus atvejus, kai iš karto aišku, kad naujai patvirtinta reikšminga aplinkybė nedarys poveikio rizikos vertinimui arba, kitaip tariant, dėl jos nepadidės pavojus prašytojui, jei jis grįš į kilmės šalį.

Pavyzdžiui, jeigu prašytojas pateikė įtikinamus medicininius dokumentus, iš kurių matyti, kad jis patyrė kankinimus, nežmonišką arba žeminantį elgesį arba buvo nubaustas, arba kai įtikinamais mediciniais dokumentais patvirtinami itin sunkūs sužalojimai / psichikos liga ir esama kankinimų arba nežmoniško ar žeminančio elgesio įrodymų, gali prireikti priimti sprendimą dėl prašymo priimtumo ne jeigu faktams, kuriais remiasi prašytojas, trūksta įtikimumo. Toks sprendimas iš tiesų padėtų kitaip vertinti sužalojimų / psichikos ligų priežastis.

Nauja informacija, kuria nustatomas naujas reikšmingas faktas

Dėl naujos informacijos, kuri yra naujas ir patvirtintas reikšmingas faktas, dažniausiai labai padidės tarptautinės apsaugos poreikio tikimybė. To pakaktų sprendimui dėl priimtumo pateisinti, išskyrus atvejus, kai iš karto aišku, kad naujas reikšmingas faktas nedaro poveikio pradiniam rizikos vertinimui.

Pavyzdžiui, prašytojas savo pradiname prašyme pateikė nuorodą į bendrą situaciją (žmogaus teisių pažeidimai, bendra saugumo padėtis, bendra politinė, etninė, socialinė situacija ir pan.), kuri pati savaime nėra pakankamas tarptautinės apsaugos pagrindas. Paskui jis pateikia paskesnį prašymą, kuriame nurodo naują informaciją, iš kurios matyti, kad prašytojui yra arba bus daromas asmeninis poveikis.

Nauja informacija, kuria grindžiamas naujas prašymas

Dėl nauja informacija grindžiamo naujo prašymo, kuris nėra akivaizdžiai nepagrįstas, iš esmės bus priimtas sprendimas dėl priimtimumo, nes nauja informacija nebuvo įvertinta anksčiau.

Taip gali būti tuo atveju, kai ankstesniame prašyme, susijusiame su situacija, kuri nepatenka į tarptautinės apsaugos taikymo sritį (pvz., šeimos lankymas, su studijomis susijusios priežastys, socialinė ir ekonominė situacija), ir paskesniame prašyme pateikiama informacija, dėl kurios kyla persekiojimo arba didelės žalos grįžus baimė arba realus pavojus.

Nauja informacija, kuri turi įtakos rizikos vertinimui

Atsižvelgiant į naują informaciją, taip pat gali paaiškėti naujos aplinkybės, susijusios su pradiniu rizikos vertinimu (ir teisiniu vertinimu). Taip dažniausiai bus tuo atveju, kai: prašytojas pateikia naują IKŠ; prieglobsčio administracija pati sužino naują IKŠ; prašytojas, remdamasis nauja informacija, gali įrodyti, kad jam dėl asmeninių aplinkybių kyla didesnis pavojus arba kad jis tapo labiau pažeidžiamas, arba prašytojas gali įrodyti, kad jo asmeninės aplinkybės iš pradžių buvo klaidingai įvertintos. Toliau pateiktame sąraše išvardijamos įvairios situacijos, kuriomis pradinis prašymas buvo atmestas, remiantis rizikos vertinimu, ir parodoma, kokį poveikį situacijoms gali daryti nauja informacija.

- Tikimybė, kad prašytojui kas nors atsitiks, remiantis tuo reikšmingu faktu, buvo per daug maža, tačiau iš naujos informacijos matyti, kad ši tikimybė gerokai pasikeitė.
- Pagal PD 8 straipsnį buvo galimybė surengti vidaus skrydžio alternatyvą, tačiau iš naujos informacijos matyti, kad vidaus apsaugos alternatyvos vieta nebebuvo prieinama arba buvo klaidingai įvertinta.
- Pagal PD 7 straipsnį buvo galimybė suteikti apsaugą, tačiau iš naujos informacijos matyti, kad ta apsauga nebe prieinama arba iš pradžių buvo klaidingai įvertinta.
- Nustatyta problema buvo įvertinta kaip nebeaktuali, tačiau iš naujos informacijos matyti, kad ji pasikartojė arba kad pradinis vertinimas buvo neteisingas.
- Buvo manoma, kad tas veiksmas neprilygo šiurkščiam svarbiausių pagrindinių teisių pažeidimui, tačiau iš naujos informacijos matyti, kad veiksmas iš tiesų buvo šiurkštesnis, arba kad dėl naujų asmeninių aplinkybių prašytojui būtų daromas rimtesnis poveikis, jeigu tas pats veiksmas būtų pakartotas ateityje.

Toliau pateikiami konkretūs naujos informacijos, dėl kurios gali labai padidėti tarptautinės apsaugos poreikio tikimybė, pavyzdžiai.

- Neseniai paskelbtoje IKŠ ataskaitoje pateikti labai padidėjusio nesirenkamojo smurto vykstančio ginkluoto konflikto metu prašytojo kilmės šalyje įrodymai. Konfliktas išplito ir dabar vyksta visoje tos šalies teritorijoje. Iš ataskaitos matyti, kad civiliai labai nukenčia, nepaisant jų asmeninių aplinkybių, ir kad jiems gali kilti realus didelės žalos pavojus vien dėl jų buvimo teritorijoje.
- Žmogaus teisių ar saugumo padėtis kilmės šalyje stipriai pablogėjo. Atrodo, kad prašytojas gali konkrečiai remtis šia bendra situacija, kad paskesniame prašyme pagrįstų savo padėtį.
- Prašytojas pateikė naują informaciją, iš kurios matyti, kad IKŠ, kuri buvo panaudota pagrindžiant ankstesnį sprendimą, buvo neišsami, netiksli arba pasenusi.

Visos susijusios informacijos įvertinimas

Kaip ir bet kurio kito prašymo atveju kartu su paskesniu prašymu pateiktą arba paaiškęsiančią naują informaciją reikėtų įvertinti atsižvelgiant į visas susijusias asmenines ir individualias aplinkybes⁷⁵. Atliekant vertinimą, reikėtų atsižvelgti į visą susijusią bendrą informaciją, kuri yra prieinama institucijai, atsakingai už sprendimo dėl priimtino priėmimą.

Preliminaraus nagrinėjimo metu gali paaiškėti informacija, kuri gali daryti neigiamą poveikį tikimybei, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų. Institucijos turi atsižvelgti į visą šią informaciją.

Pavyzdžiui, iš informacijos, surinktos paskesnio prašymo pateikimo metu, atrodo, kad prašytojas pareiškė turį kitą pilietybę arba tapatybę, kuri skiriasi nuo pilietybės ar tapatybės, kuria jis prisistatė priimančiosios valstybės narės institucijoms. Tokią informaciją, pvz., galima rasti dokumentuose, pateiktuose arba gautuose kitų procedūrų metu, kurios buvo vykdomos priimančiojoje valstybėje narėje arba kitose valstybėse narėse (pvz., informacija apie visas, Dublino nagrinėjimo procedūra).

Kitas pavyzdys: prašytoja nurodo, kad ji baiminasi priverstinės santuokos. Uždavus aiškų klausimą, ar ji buvo anksčiau susituokusi, ji atsakė neigiamai. Tačiau iš prašymo išduoti vizą, pateikto kitoje valstybėje narėje prieš 8 mėnesius, paaiškėjo, kad ji nurodė esanti susituokusi ir turi du vaikus. Pagrįsdama šį teiginį ji prie savo prašymo išduoti vizą pridėjo keletą dokumentų, įskaitant santuokos liudijimą ir abiejų savo vaikų gimimo liudijimus, kuriuose taip pat nurodytas jos vyro vardas. Tokiu atveju reikėtų atsižvelgti į tai, kad prašytoja gali pateikti pagrįstą paaiškinimą, kuriuo patvirtintų, atrodytų, melagingą teiginį. Byloje paaiškęs šios rūšies informacijai, būtų pageidautina surengti pokalbį su prašytoja ir tik tuomet priimti sprendimą, susijusį su prašymo priimtumu, todėl prašytojai suteikiama galimybė pateikti paaiškinimą apie tą lemiamą reikšmę turinčią prieštarinę informaciją⁷⁶.

Atvejo tyrimas

Toliau pateiktas pavyzdys naudojamas kaip atvejo tyrimas, susijęs su tuo, kokią skirtingą poveikį konkreti informacija gali turėti „labai didelės tikimybės“ standartui.

Atvejis

Ankstesniame prašyme prašytojas (BJ) nurodė problemas, susijusias su jo politine veikla opozicinėje partijoje „Laisvės partija“. Nustatyta, kad prašytojo pareiškimai dėl jo narystės „Laisvės partijoje“ buvo įtikinami. Nors jis nepateikė jokių dokumentinių įrodymų savo narystei pagrįsti, buvo manoma, kad jo pareiškimai yra pakankamai įtikinami, kad ši reikšminga aplinkybė būtų patvirtinta.

⁷⁵ ESTT patvirtino, kad įrodymai negali būti vertinami skirtingai, nepaisant to, ar tai pirmas, ar paskesnis prašymas, ir kad valstybė narė privalo bendradarbiauti su prašytoju, kad įvertintų paskesniame prašyme pateiktą susijusią informaciją. Žr. 2021 m. birželio 10 d. ESTT sprendimo [LH / Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid](#), C-921/19, ECLI:EU:C:2021:478, 58–61 punktus. Santrauka pateikiama [EASO teismų praktikos duomenų bazėje](#).

⁷⁶ Dėl išsamesnės informacijos apie pareigą atlikti tyrimą žr. EASO [praktinių gairių „Įrodymų vertinimas“](#) 1.2.2.3 skirsnį, 2015 m. kovo mėn.

Tačiau, remiantis prieinama IKŠ informacija, atrodo, kad vien narystės „Laisvės partijoje“ fakto nepakanka tam, kad kiltų pagrįsta persekiojimo baimė. Tikėtina, kad problemų su institucijomis kils tik ypač aktyviems ir matomiems partijos nariams. Nustatyta, kad BJ pareiškimai, kad jis yra partijos jaunimo sparno pirmininkas savo mieste, nebuvo patikimi. Be to, jis negalėjo pagrįstai paaiškinti, kodėl nėra dokumentinių įrodymų, pagrindžiančių jo poziciją ir įvairią tariamą veiklą „Laisvės partijoje“, kuri irgi įvertinta kaip neįtikima. Todėl sprendimas atsisakyti suteikti tarptautinę apsaugą buvo priimtas remiantis tuo, kad trūko BJ matomumo „Laisvės partijoje“, ir atsižvelgiant į šiuo klausimu prieinamą IKŠ.

1a scenarijus: naujas nario pažymėjimas, ta pati IKŠ

Pagrįsdamas savo antrą prašymą, BJ pakartoja savo teiginius, pateiktus pirmajame prašyme ir **pateikia** jo vardu „Laisvės partijos“ išduotą **nario pažymėjimą**. Šis nario pažymėjimas yra susijęs su vienu reikšmingu jo ankstesnio prašymo faktu. Todėl pažymėjimas yra svarbus. Tačiau nepakanka to nepakanka, tam, kad labai padidėtų tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų, nes pažymėjimas nėra susijęs su lemiama reikšmę turinčia aplinkybe. Pažymėjimu patvirtinamas reikšmingas faktas, kuris jau buvo patvirtintas nagrinėjant ankstesnį prašymą, tačiau juo remiantis neabejojama ankstesniu vertinimu, kad nebuvo nustatytas jo asmeninis dalyvavimas ir veikla partijoje. Dėl pažymėjimo įrodomosios galios nereikia atlikti jokio konkretaus tyrimo, nes dėl to vertinimas nepasikeistų.

Todėl nustatyta, kad prašymas yra nepriimtinas.

Būtina atsižvelgti į visą susijusią informaciją apie bendrą padėtį kilmės šalyje, taip pat apie konkrečias prašytojo aplinkybes. Jeigu faktas buvo patvirtintas, tačiau iš pradžių atrodė nepakankamas, kad būtų nustatytas tarptautinės apsaugos poreikis, ir paskui bendros arba konkrečios aplinkybės pasikeitė, į šį pokytį būtina atsižvelgti. Taip bus sudarytos sąlygos įvertinti, ar šie bendri ar konkretūs situacijos pokyčiai yra pakankamai reikšmingi, kad padidėtų asmens priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų tikimybė.

1b scenarijus: naujas nario pažymėjimas, pasikeitusi IKŠ

Siekdamas pagrįsti savo antrą prašymą, BJ pakartoja pareiškimus, padarytus pirmame prašyme ir pateikia jo vardu „Laisvės partijos“ išduotą nario pažymėjimą. Šis nario pažymėjimas yra susijęs su vienu reikšmingu jo ankstesnio prašymo faktu. Todėl pažymėjimas yra svarbus. Jis yra susijęs su klausimu, kuris nebuvo laikomas turinčiu lemiama reikšmę nagrinėjant ankstesnį prašymą. Juo patvirtinamas reikšmingas faktas, kuris jau buvo patvirtintas nagrinėjant ankstesnį prašymą. Tačiau tuo metu bendra padėtis jo kilmės šalyje pablogėjo ir vien narystė opozicinėje partijoje, priklausomai nuo asmeninių aplinkybių, galėtų reikšti pagrįstą persekiojimo baimę.

Turima susijusi informacija yra reikšmingas faktas, kuris jau buvo patvirtintas (ir dėl kurio prašytojas pateikia naujus įrodymus) ir nauja išvada, apie kurią sužinojo kompetentinga institucija. Tokia informacija pagrindžiamas faktas, kad narystė opozicinėje partijoje gali reikšti pagrįstą persekiojimo baimę; t. y. kilmės šalyje pasikeitė bendra politinė padėtis. Todėl prašymas paskelbiamas nepriimtiniu, priklausomai nuo kitų asmeninių aplinkybių.

Jeigu nauja informacija yra susijusi su reikšmingu faktu, kuris anksčiau buvo atmestas, vertinimo metu daugiausia dėmesio reikės skirti fakto, kuriuo grindžiamas vertinimas, įtakai tiek, kiek tai susiję su atitinkamos apsaugos poreikio vertinimu.

Jeigu, remiantis nauja informacija, pagrindžiamas pagrindinis reikšmingas faktas, kuriuo buvo abejojama vertinant ankstesnį prašymą dėl to, kad tas faktas buvo neįtikimas arba dėl to, kad, atlikus rizikos vertinimą, buvo prieita prie išvados, kad tarptautinė apsauga nereikalinga, galima manyti, kad informacija vis dar yra pakankamai svarbi, kad dėl jos potencialiai padidėtų priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų tikimybė.

2a scenarijus. Naujas partijos pareiškimas, kuriuo tariamai patvirtinamas prašytojo vaidmuo partijoje

BJ pateikia „Laisvės partijos“ pareiškimą, susijusį su jo dalyvavimu partijoje, kuriuo patvirtinama, kad BJ ėjo partijos jaunimo sparno pirmininko pareigas. BJ pakartoja pareiškimus, kuriuos pateikė savo pirmame prašyme. Ši informacija yra svarbi ir galėtų būti laikoma susijusi su esminiu ankstesnio vertinimo klausimu, nes ja siekiama patvirtinti BJ dalyvavimą partijoje. Informacija gali turėti lemiamą reikšmę vertinant tą dalyvavimą.

2b scenarijus. Paaiškėja, kad partijos pareiškimas apie prašytojo vaidmenį joje yra klaidingas

BJ pateikia „Laisvės partijos“ pareiškimą dėl jo dalyvavimo partijoje ir pakartoja ankstesniame prašyme padarytus pareiškimus. Remiantis institucijai jau prieinama informacija, atrodo, kad „Laisvės partija“ tokių pareiškimų nedaro, o pareiškimo autorius pareigų neina daugiau nei 10 metų. Jau iš pirmojo dokumento nagrinėjimo matyti, kad dėl informacijos labai nepadidėja tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų.

Jeigu informaciją sudaro dokumentiniai įrodymai, dėl kurių, išnagrinėjus jų formą ir turinį, gali pasikeisti reikšmingo fakto, kuris buvo atmestas nagrinėjant ankstesnį prašymą, vertinimas, galima manyti, kad dėl informacijos labai padidėja tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų⁷⁷. Taip gali būti tuo atveju, jeigu informacijos įrodomąją vertę reikia patikrinti taikant papildomas tyrimo priemones.

3 scenarijus: nevyriausybinių organizacijos (NVO) liudijimas

Pagrįsdamas savo antrą prašymą, BJ pateikia NVO „Rights for All“ parodymus. NVO pareiškia, kad parodymai yra pagrįsti misija į BJ gyvenamosios vietos miestą, kurios metu NVO tyrė opozicinių politinių partijų. Įskaitant „Laisvės partiją“, padėtį. Parodymų autorius smulkiai aprašo turėjęs galimybę susitikti su BJ vietoje ir pateikia duomenis apie veiklą, kurioje BJ dalyvavo, autoriaus buvimo vietoje metu.

Prašymo priimtinumą nagrinėjanti institucija neturi jokios informacijos, susijusios su NVO arba autoriumi. Pirmą kartą išnagrinėjus dokumentą paaiškėjo, kad parodymai yra originalūs ir nėra susijusi su bendrais teiginiais. Priešingai, atrodo, kad parodymai yra išsamūs. Todėl vertinant asmeninį prašytojo dalyvavimą „Laisvės partijoje“, gali būti gautas kitoks rezultatas, nepaisant to, kad gali prireikti atlikti papildomą tyrimą. Dėl šio dokumento labai padidėja tikimybė, kad BJ gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų.

⁷⁷ Pareigą įvertinti, ar dokumentas yra nauji duomenys ar informacija, ir, jeigu taip, ar dėl jo labai padidėja tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų, prieš paskelbiant prašymą nepriimtiniu, patvirtino ESTT. Žr. ESTT sprendimo [LH / Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid](#), op. cit., 75 išnaša, 44–45 punktus.

3. Paskesni prašymai, teikiami konkrečiose situacijose

Šiame gairių skyriuje aptariamos įvairios situacijos / aplinkybės, kuriomis gali būti pateiktas paskesnis prašymas. Nagrinėjimo procedūra gali būti skirtinga, tai priklauso nuo pirmo / ankstesnio prašymo nagrinėjimo rezultato arba konkrečios paskesniame prašyme pateiktos informacijos. Prašytojo asmeninės aplinkybės arba istorija gali turėti reikšmingą poveikį preliminarus nagrinėjimo procedūrai. Todėl, pateikęs paskesnį prašymą, labai svarbu kuo greičiau nustatyti šiuos požymius.

3.1. Ankstesnis prašymas atmetamas kaip nepagrįstas

Paskesnis prašymas dažniausiai pateikiamas po galutinio sprendimo atmesti ankstesnį prašymą kaip nepagrįstą po to, kai jis buvo išnagrinėtas iš esmės.

Jei ankstesnis prašymas atmetamas kaip nepagrįstas, tai reiškia, kad, nagrinėjant bylą iš esmės, buvo prieita prie išvados, kad tarptautinės apsaugos poreikio nėra. Šioje situacijoje nustatyti reikšmingi faktai nebuvo nustatyti (nustatyta, kad jie neįtikinami) arba, jei jie buvo patvirtinti, persekiojimo arba didelės žalos rizika grįžus buvo per maža (pvz., tik hipotetinė arba paprasčiausiai įmanoma) arba nenustatyta. Pastaruoju atveju tai reiškia, kad rizika buvo pripažinta, tačiau nebuvo laikoma persekiojimo ar didelės žalos rizika; arba buvo nustatyta vidaus skrydžio alternatyvos, prieinamos nacionalinių institucijų apsaugos galimybė arba kita panaši aplinkybė.

Taip pat pažymėtina, kad paskesnį prašymą galima pateikti, kai prašytojui papildoma apsauga buvo suteikta per ankstesnę procedūrą. Sprendimas suteikti papildomą apsaugą iš dalies yra neigiamas (atmetimas iš dalies) atsižvelgiant į tai, kad dėl pabėgėlio statuso suteikimo buvo priimtas neigiamas sprendimas.

Todėl už paskesnio prašymo nagrinėjimą atsakinga kompetentinga institucija gali remtis ankstesnio nagrinėjimo esme, jeigu naujame prašyme pateikiami papildomi faktai, kuriais buvo remtasi nagrinėjant ankstesnį prašymą.

Gali būti, kad paskesnį prašymą pateikiantys prašytojai savo ankstesniame prašyme galėjo pateikti aiškiai nenuoseklius ir prieštaraujančius, aiškiai klaidingus ar akivaizdžiai neįtikimus nusiskundimus, kurie prieštaravo tinkamai patikrintai IKŠ. Tokiose situacijose prašytojų teiginio, kad jie gali būti priskirti prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal PD, pagrindai buvo aiškiai neįtikinami. Tai daro neigiamą poveikį jų bendram patikimumui atsižvelgiant į paskesnio prašymo priimtumo nagrinėjimą. Sprendžiančiosios institucijos lūkesčiai dėl prašytojo pareigos pagrįsti savo naują prašymą, siekiant patikrinti, ar dėl naujos informacijos padidėja tikimybė suteikti tarptautinę apsaugą, bus didesni. Dėl ankstesnių prašymų, kurie kaip nustatyta, yra akivaizdžiai nepagrįsti, žr. [3.2 skirsnį „Atmetus ankstesnį prašymą, kaip akivaizdžiai nepagrįstą“](#).

Susijusi EASO priemonė

Dėl konkrečių patikimumo vertinimo gairių žr. EASO [praktines gaires „Įrodymų vertinimas“](#), 2015 m. kovo mėn.

3.2. Ankstesnis prašymas atmetamas kaip akivaizdžiai nepagrįstas

Paskesnis prašymas gali būti pateiktas po to, kai sprendžiančioji institucija atmetė ankstesnį prašymą kaip aiškiai nepagrįstą pagal PPD 32 straipsnio 2 dalį, nustačiusi, kad viena iš PPD 31 straipsnio 8 dalyje nustatytų aplinkybių buvo taikoma nepagrįstam prašymui. Nacionalinės teisės aktuose turėtų būti apibrėžtos esminės atitinkamos konkrečios aplinkybės, kurios būtų taikomos konkrečioje byloje.

Priklausomai nuo nagrinėjamos bylos aplinkybių, faktas, kad ankstesnis prašymas buvo atmestas kaip akivaizdžiai nepagrįstas pagal PPD pateiktą apibrėžtį, gali reikšti, kad, pvz., prašytojas nepateikė jokių reikšmingų klausimų, susijusių su tuo, kad jiems reikalinga tarptautinė apsauga. Kita vertus, tai gali reikšti, kad prašytojas yra iš saugios kilmės šalies, pateikė neteisingą informaciją arba pateikė suklustotą informaciją / dokumentus apie savo tapatybę ir (arba) pilietybę. Tai taip pat galėtų reikšti, kad prašytojas įvairiais būdais bandė suklaidinti institucijas dėl to, ar jiems gali būti suteikta tarptautinė apsauga.

Ne visos PPD 31 straipsnio 8 dalyje išvardytos situacijos yra tiesiogiai susijusios su prašytojo persekiojimo baime arba realiu pavojumi patirti didelę žalą savo kilmės šalyje. Pavyzdžiui, šios situacijos taip pat apima atvejus, kai prašymas nepateikiamas iš karto po to, kai neteisėtai atvykstama į teritoriją, arba pateikiamas siekiant tik sustabdyti arba sužlugdyti ankstesnio arba neišvengiamo sprendimo dėl išsiuntimo vykdymą. Todėl preliminarieji nagrinėjant naują prašymą yra svarbios tik tos aplinkybės, kurios yra tiesiogiai susijusios su tarptautinės apsaugos poreikio vertinimu ir kurios buvo taikomos ankstesnį prašymą atmetant kaip akivaizdžiai nepagrįstą.

Todėl ankstesnio prašymo, kuris buvo atmestas kaip akivaizdžiai nepagrįstas, poveikis paskesniai prašymui priklauso, viena vertus, nuo aplinkybių, kuriomis buvo remiamasi nagrinėjant ankstesnį prašymą, ir, kita vertus, nuo prašytojo pateiktos naujos informacijos. Atitinkamos naujos informacijos pavyzdžiai apima: naują informaciją, kuri yra svarbi priskiriant prie tarptautinės apsaugos gavėjų; asmenines aplinkybes, dėl kurių kilmės šalis prašytojui yra nesaugi; priežastis, dėl kurių ankstesniame prašyme buvo pateikta neteisinga / klaidinga informacija; naujus įrodymus, kuriais sustiprinamas prašytojo patikimumas, ir prašytojo padėties peržiūrą atsižvelgiant į nacionalinį saugumą / viešąją tvarką.

3.3. Ankstesnis prašymas atmetamas kaip nepriimtinas

Kai ankstesnis prašymas atmetamas kaip nepriimtinas dėl to, kad kita valstybė narė suteikė tarptautinę apsaugą arba dėl to, kad trečioji šalis galėtų būti laikoma pirmąja prašytojo prieglobsčio šalimi arba saugia trečiaja šalimi, ankstesnės procedūros metu nereikia atlikti jokio su kilmės šalimi susijusio nagrinėjimo. Šiais atvejais ankstesnis nagrinėjimas nebuvo orientuotas į padėtį prašytojo kilmės šalyje.

3.3.1. Tarptautinę apsaugą suteikė kita valstybė narė

Jeigu ankstesnis prašymas buvo atmestas dėl to, kad kita valstybė narė suteikė tarptautinę apsaugą (pagal PPD 33 straipsnio 2 dalies a punktą), vertinant naują prašymą daugiausia dėmesio bus skirta tam, ar prašytojas pateikė naują informaciją, dėl kurios labai padidėja tikimybė, kad ankstesnio prašymo nepriimtumas nebus svarbus naujam prašymui. Nauja informacija turi būti susijusi su prašytojo padėtimi valstybėje narėje, kuri jau suteikė tarptautinę apsaugą. Pavyzdžiui, tai, kad valstybė narė panaikino tarptautinę apsaugą, nutraukė jos galiojimą arba atsisakė ją pratęsti priimdama galutinį sprendimą, arba prašytojas susidūrė su sudėtingomis asmeninėmis aplinkybėmis dėl ypač didelio savo pažeidžiamumo ir (arba) netinkamų gyvenimo sąlygų, prieinamų tarptautinės apsaugos gavėjams ir tai

prilygsta nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui⁷⁸. Jeigu nustatoma, kad naujas prašymas yra priimtinas dėl reikšmingų apsaugos padėties valstybėje narėje, kuri pirmoji suteikė apsaugą, pokyčių, bet kokia informacija, susijusi su prašytojo kilmės šalimi, turės būti išnagrinėta iš esmės, nes sprendžiančioji institucija anksčiau neįvertino persekiojimo ir didelės žalos rizikos kilmės šalyje.

3.3.2. Pirmosios prieglobsčio šalies sąvoka

Jeigu ankstesnėje procedūroje buvo taikoma „pirmosios prieglobsčio šalies“ koncepcija, vertinant naują prašymą daugiausia dėmesio bus skiriama informacijai, dėl kurios galėjo labai padidėti tikimybė nelaikyti tos šalies pirmąją prašytojo prieglobsčio šalimi (PPD 33 straipsnio 2 dalies b punktas). Kai kuriose situacijose pirmos prieglobsčio šalies sąvoka gali būti nebetaikoma konkrečioje byloje, pavyzdžiui: ta trečioji šalis panaikino pabėgėlio statusą arba nutraukė jo galiojimą; prašytojas nebesinaudoja apsauga nuo grąžinimo į tą trečiąją šalį; trečioji šalis pakartotinai nepriėmė prašytojo ir pateikiami su tuo susiję įrodymai; apsauga, kuria naudotųsi prašytojas nebūtų pakankama dėl, be kita ko, prašytojo pažeidžiamumo arba diskriminuojančio įstatymo taikymo.

Jeigu saugios prieglobsčio šalies sąvoka nebetaikoma, prašymą reikėtų paskelbti priimtinu, nes prašymas niekada nebuvo nagrinėjamas iš esmės dėl kilmės šalies.

3.3.3. Saugios trečiosios šalies sąvoka

Jeigu ankstesnės procedūros metu prieita prie išvados, kad tam tikra šalis galėtų būti saugi trečioji šalis prašytojui, dėl naujai pateiktos informacijos turėtų gerokai padidėti tikimybė, kad ta šalis nebus laikoma saugia atsižvelgiant į prašytojo situaciją⁷⁹. Siekdamas pagrįsti savo prašymą, prašytojas, pvz., galėtų nurodyti, kad: jo gyvybei ir laisvei gresia pavojus dėl rasės, religijos, pilietybės, priklausymo konkrečiai socialinei grupei arba politinių įsitikinimų; grįžus į tą šalį kyla kankinimų arba nežmoniško ar žeminančio elgesio pavojus; jis būtų grąžintas į savo kilmės šalį neišnagrinėjus jų bylos; trečiosios šalies įstatymai pasikeitė ir jų negalima taikyti pabėgėlių statusui; tos šalies suteiktas apsaugos statusas nėra veiksmingas.

Jeigu prašytojas gali įtikinti sprendžiančiąją instituciją, kad saugios trečiosios šalies sąvoka jo byloje nebetaikoma, prašymas turėtų būti laikomas priimtinu.

3.4. Atsiėmus prašymą

Valstybės narės turi galimybę atmesti prašymą arba nutraukti jo nagrinėjimą, kai prašytojas tiesiogiai (PPD 27 straipsnis) arba netiesiogiai (PPD 28 straipsnis) atsiima tarptautinės apsaugos prašymą.

⁷⁸ Pagal analogiją taip pat žr. 2019 m. kovo 19 d. ESTT sprendimo *Abubacarr Jawo / Bundesrepublik Deutschland*, C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, 79–99 punktus. Santrauka pateikiama [EASO teismų praktikos duomenų bazėje](#).

⁷⁹ PPD 33 straipsnio 2 dalies c punktas.

3.4.1. Tiesioginis atsiėmimas

Paskesnis prašymas pateiktas nutraukus procedūrą arba priėmus galutinį sprendimą po to, kai prašymas buvo tiesiogiai atsiimtas

Jei taip nustatyta nacionalinėje teisėje, prašytojas gali tiesiogiai atsiimti savo tarptautinės apsaugos prašymą. Tai, pvz., gali atsitikti, kai prašytojas nori grįžti į kilmės šalį arba turi galimybę naudotis kita teise gyventi šalyje, kuri suteikia apsaugą nuo grąžinimo. Šios priežastys galėtų būti tinkamai nurodytos bylos medžiagoje tuo atveju, kai prašymas tiesiogiai atsiimamas, nes į jas gali būti atsižvelgiama vėlesniame etape, pvz., vertinant paskesnį prašymą.

Tarptautinės apsaugos prašymas gali būti atsiimamas įvairiais prieglobsčio procedūros etapais, prieš asmeninį pokalbį arba po jo, tačiau prieš priimant sprendimą dėl prašymo esmės. Todėl gali būti, kad prašytojas, tiesiogiai atsiimdamas prašymą, jau nurodė prašymo suteikti tarptautinę apsaugą priežastis (pateikimo metu) arba priežastis galėjo išsamiai apibūdinti asmeninio pokalbio metu.

Pagal PPD⁸⁰ sprendžiančioji institucija prašymo tiesioginio atsiėmimo atveju gali elgtis dvejopai: priimti sprendimą nutraukti nagrinėjimo procedūrą arba atmesti prašymą.

Nagrinėjimo procedūra gali būti nutraukta ir nepriėmus sprendimo, tačiau įrašius pastabą prašytojo byloje. Jei procedūra nutraukiama, sprendžiančioji institucija iš esmės nenagrinėja tarptautinės apsaugos prašymo reikšmingų faktų.

Nepaisant to, ar prašymo nagrinėjimas nutraukiamas ar prašymas atmetamas po to, kai jis tiesiogiai atsiimamas, bet koks naujas to paties asmens pateiktas prašymas laikomas paskesniu prašymu pagal PPD⁸¹. Taikomame loginiame pagrinde atsižvelgiama į tai, kad prašytojas nusprendžia atsiimti prašymą tuo metu, kai turėjo galimybę tęsti prieglobsčio procedūrą, kurios metu buvo galima įvertinti tarptautinės apsaugos poreikį. Bet kuris naujas prašymas nagrinėjamas kaip naujas prašymas ir jam taikoma priimtino procedūra, todėl prašytojai atgrasomi nuo pakartotinio prašymų atsiėmimo ir pateikimo. Vis dėlto prašytojas dar turi teisę pateikti naują prašymą, kuris bus nagrinėjamas kaip paskesnis prašymas laikantis ankstesniame skyriuje išvardytų sąlygų.

Prašytojas gali pateikti naują prašymą, paaiškęs naujai informacijai po to, kai jis atsiėmė savo ankstesnį prašymą. Pavyzdžiui, padėtis kilmės šalyje gerokai pablogėjo dėl politinių arba teisės aktų pokyčių arba smurtinių konfrontacijų, arba galėjo pasikeisti prašytojo asmeninės aplinkybės (pvz., valstybėje narėje vykdoma nauja veikla, į kurią dėmesį atkreipė kilmės šalies institucijos, jo teisė pasilikti valstybėje narėje nustojo galioti ir jam kyla grąžinimo rizika).

Daugumoje situacijų po to, kai prašymas tiesiogiai atsiimamas, neatliekamas joks nagrinėjimas iš esmės. Tačiau tam, kad paskesnis prašymas būtų laikomas priimtiniu, dėl naujos pateiktos ar paaiškęsios informacijos turi labai „padidėti“ tikimybė, kad asmeniui gali būti suteikta tarptautinė apsauga. Siekiant

⁸⁰ PPD 27 straipsnis.

⁸¹ PPD 2 straipsnio 4 punktas. Tai visų pirma skiriasi nuo situacijos, kuri atsiranda „netiesiogiai atsiėmus“ prašymą (žr. [3.4.2 skirsnį](#)). Po netiesioginio atsiėmimo naujas prašymas gali būti nagrinėjamas tik kaip paskesnis prašymas, jeigu ankstesnis prašymas buvo atmetas tinkamai išnagrinėjus prašymo esmę, o ne jei ankstesnio prašymo nagrinėjimas paprasčiausiai buvo nutrauktas (išskyrus PPD 28 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje numatytą situaciją).

įvertinti šį padidėjimą, pirmiausia būtina nustatyti faktinę situaciją atsiėmimo metu. Tačiau šiuo atveju nereikėtų iš esmės nagrinėti ankstesnio prašymo.

Iš anksto peržiūrėdamas ankstesnės procedūros metu nustatytus faktus, atsakingas pareigūnas turėtų nustatyti reikšmingus faktus ir nuspręsti, ar jie yra įtikinami, per daug išsamiai nenagrinėdamas kitos nei tiesiogiai prieinama informacijos. Paskui atsakingas pareigūnas, remdamasis reikšmingais faktais, kuriuos galima patvirtinti, įvertina persekiojimo arba didelės žalos grįžus pavojų. Tai bus preliminarus nagrinėjimo atskaitos taškas, kuriuo remiantis bus nustatyta, ar dėl pateiktos arba paaiškėjusios naujos informacijos labai padidėja tikimybė, kad prašytojui bus suteikta tarptautinė apsauga.

Jeigu ankstesnės procedūros metu nebuvo priimtas joks sprendimas dėl esmės, paskesnio prašymo preliminarui nagrinėjimui didelę įtaką daro byloje prieinama informacija, susijusi su ankstesniu tarptautinės apsaugos prašymu. Kai kuriais atvejais byloje gali būti mažai informacijos arba jos apskritai negali būti, o kitais atvejais gali būti, kad asmeninis pokalbis jau bus surengtas, tačiau nagrinėjimo procedūra nutraukta.

Pavyzdžiui, ankstesnės procedūros metu surengtame pokalbyje prašytojas pareiškė, kad jis buvo paprastas opozicinės partijos narys ir jam kilmės šalyje dėl politinių įsitikinimų grėsė institucijų persekiojimo pavojus. Jis taip pat užsiminė apie tai, kad partijos vietos biuro susitikimuose ir socialinių tinklų įrašuose reiškė savo politinę nuomonę. Jis pateikė galiojantį partijos nario pažymėjimą, taip pat IKŠ, susijusią su tuo, kaip elgiamasi su tos partijos lyderiais.

Po asmeninio pokalbio **prašytojas tiesiogiai atsiėmė prašymą**, nes susituokė su prieglobsčio šalies piliečiu ir jam buvo išduotas leidimas gyventi kaip šeimos nariui. Sprendžiančioji institucija nusprendė nutraukti prašymo nagrinėjimą.

Po tam tikro laiko prašytojas pateikia naują tarptautinės apsaugos prašymą, kuriame pareiškia, kad jis nutraukė santuoką, kad baigė galioti jo leidimas gyventi ir kad dėl šių priežasčių dėl jo buvo priimtas sprendimas grąžinti į kilmės šalį. Jis teigia negalįs grįžti į kilmės šalį, nes jo politinės partijos nariai yra sistemiskai areštuojami ir kankinami po smurtinių susidūrimų su institucijomis, o valdančiąja partija, kuri perėmė valdžią netrukus po to, kai buvo paskelbti paskutinių rinkimų rezultatai, tačiau vėliau nei jis atsiėmė savo prašymą. Prašytojas taip pat pateikia jo vardu už propagandą ir viešą smurto kurstymą išduotą arešto orderį.

Šioje situacijoje atsakingas pareigūnas pirmiausia nustatys ankstesnio prašymo reikšmingus faktus ir, remdamasis tiesiogiai byloje prieinama informacija (pvz., prašytojo pareiškimais, nario pažymėjimu, įrašais socialiniuose tinkluose (jei tokių yra), IKŠ prašymo atsiėmimo metu), įvertins, ar jie yra įtikimi. Gali būti patvirtinta, kad prašytojas buvo paprastas opozicinės politinės partijos narys ir kad jis viešai reiškė savo politinę nuomonę, tačiau negalėjo atkreipti kilmės šalies institucijų dėmesio. Taigi byloje prašymo atsiėmimo metu nebuvo jokios konkrečios informacijos, iš kurios būtų galima daryti išvadą, kad prašytojui kilo / galėjo kilti persekiojimo arba didelės žalos pavojus grįžimo atveju.

Paskui atsakingas pareigūnas įvertina, ar prašytojo paskesniame prašyme pateikta informacija yra nauja ir ar dėl jos gerokai padidėja tikimybė, kad prašytojui bus suteikta tarptautinė apsauga. Nagrinėjant pastarąjį reikalavimą, pirmiausia, remiantis ankstesnės procedūros metu nustatytais įtikimais ir po pirmos peržiūros patvirtintais reikšmingais faktais, reikia įvertinti tiesioginio atsiėmimo metu kylantį pavojų. Atsakingas pareigūnas gali laikytis nuomonės, kad su tos politinės partijos paprastais nariais buvo elgiamasi kitaip po neseniai įvykusių smurtinių susidūrimų kilmės šalyje ir kad tai yra nauja informacija. Be

to, atsakingas pareigūnas gali nuspręsti, kad pokytis yra reikšmingas ir dėl jo labai padidėja tikimybė, kad prašytojui gali būti suteikta tarptautinė apsauga (daugiau informacijos šiuo klausimu žr. [2.3 skirsnį „Ka reiškia „labai padidėjusi tikimybė“?“](#)).

Kai ankstesnėje procedūroje yra mažai informacijos, susijusios su persekiojimo / didelės žalos rizika, arba jos apskritai nėra, preliminarus nagrinėjimo metu dažniausiai bus priimtas sprendimas dėl priimtumo, išskyrus atvejus, kai prašytojas pateikia tik aiškiai neįtikimą arba su tarptautine apsauga nesusijusią informaciją.

Tačiau jeigu pirmą kartą peržiūrėjus ankstesnio prašymo informaciją matyti, kad prašytojui galėjo būti reikalinga tarptautinė apsauga, sąvoka „labai padidėjęs“ tarptautinės apsaugos poreikis įvykdoma automatiškai. Kadangi tikimybė jau gali būti patvirtinta remiantis ankstesniu prašymu, būtų beprasmiška nustatyti bet kokios papildomos, didesnės tikimybės reikalavimą, palyginti su tuo, kuris jau patvirtintas, net jeigu nėra naujos oficialios informacijos. Todėl paskesnis prašymas turės būti nagrinėjamas iš esmės.

Priežastis, dėl kurios prašytojas atsisakė ankstesnio prašymo, gali turėti įtakos vertinant, ar naujas prašymas turėtų būti laikomas priimtinu, ar ne, atsižvelgiant į pateiktą naują informaciją. Nurodant priežastį, dėl kurios buvo atsiimtas prašymas, gali būti pateikta informacija apie tarptautinės apsaugos poreikį atsiėmimo metu ir apie esamą apsaugos poreikį, jeigu naujame prašyme papildomi prašytojo jau nurodyti faktai.

Galiausiai procedūros etapas, kuriame nagrinėjimas buvo nutrauktas, gali turėti įtakos procedūriniam etapams, vykstantiems po preliminarus nagrinėjimo. Pavyzdžiui, jei prašytojas nebuvo apklaustas prieš nutraukiant procedūrą, jam gali būti suteikta preliminarus nagrinėjimo metu dalyvauti pokalbyje dėl priimtumo, jei tai numatyta arba leidžiama pagal nacionalinę teisę ir laikoma būtina norint tinkamai išnagrinėti naujo prašymo priimtumą. Šis pokalbis dėl priimtumo neturėtų būti rengiamas kaip išsamus nagrinėjimas, tačiau gali padėti atsakingam pareigūnui nustatyti, ar prašytojas pateikia tik aiškiai nepatikimą arba su tarptautine apsauga nesusijusią informaciją.

3.4.2. Netiesioginis atsiėmimas

Paskesnis prašymas pateiktas nutraukus procedūrą arba priėmus galutinį sprendimą po to, kai prašymas buvo netiesiogiai atsiimtas

PPD⁸² numatytos dvi galimybės, kai galima pagrįstai manyti, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė arba atsisakė savo prašymo. Tokiais atvejais sprendžiančioji institucija prašymą gali atmesti tinkamai išnagrinėjusi jo esmę (kai tai įmanoma) arba nuspręsti nutraukti procedūrą.

Jei procedūra nutraukiama, sprendžiančioji institucija nenagrinėja ankstesniame prašyme pateiktos informacijos. Būtent todėl šioje byloje prašytojai turi teisę prašyti atnaujinti savo bylos nagrinėjimą arba pateikti naują prašymą, kuriam nebus taikoma priimtumo procedūra dėl paskesnių prašymų. Tačiau valstybės narės savo nacionalinėje teisėje gali numatyti, kad bet kurio naujo prašymo, pateikto po tam tikro laikotarpio (ne trumpiau nei 9 mėnesių) po to, kai buvo priimtas sprendimas nutraukti procedūrą dėl

⁸² PPD 28 straipsnis.

netiesiogiai atsiimto prašymo, turėtų būti surengta PPD 40 straipsnyje nustatyta priimtumo procedūra⁸³.

Jeigu dėl naujo prašymo atliekamas priimtumo nagrinėjimas, sprendžiančioji institucija turėtų veikti, kaip aprašyta 2 skyriuje „Preliminarus nagrinėjimas“. Verta paminėti, kad bet koks prašytojo nesugebėjimas laikytis procedūrinių pareigų ankstesnio nagrinėjimo metu nebūtinai reiškia, kad jam negali būti suteiktas pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusas. Pareigų gali būti nesilaikoma dėl, pvz., to, kad kompetentingos institucijos akivaizdžiai neinformavo prašytojo apie jo pareigas, arba tam įtakos gali turėti prašytojo gyvenimo įvykiai (pvz., rimtos sveikatos problemos). Be to, reikėtų atsižvelgti į tai, kad asmuo, turintis apsaugos poreikį, prašymo gali atsisakyti dėl įvairių priežasčių, nesusijusių su jo prašymo esme. Nepriklausomai nuo konkretaus atvejo, preliminarus nagrinėjimo metu daugiausia dėmesio bus skirta naujai informacijai, atsiradusiai arba paaiškėjusiai po ankstesnio sprendimo, taigi ir po netiesioginio atsiėmimo, o ne dėl paties netiesioginio atsiėmimo priežasčių.

3.5. Išlaikomas suaugusysis / nesusituokęs vaikas pateikia naują prašymą po to, kai jo vardu buvo pateiktas prašymas

Išlaikomas suaugusysis gali pateikti prašymą po to, kai prašymas anksčiau buvo pateiktas jo vardu ir sutikus, jeigu tokia galimybė numatyta nacionalinės teisės aktuose⁸⁴. Panašiai, nesusituokęs vaikas gali pateikti prašymą po to, kai jo vardu buvo pateiktas ankstesnis prašymas situacijose, kuriose vieno iš tėvų prašymas automatiškai reiškia dėl jo visų nesusituokusių vaikų⁸⁵, jeigu tai numatyta valstybės narės nacionalinės teisės aktuose.

Ši taisyklė **netaikoma paskesnio prašymo atveju**, tačiau jos laikomasi taikant **panašią procedūrą**, būtent preliminarų nagrinėjimą. Todėl taisyklės yra tokios pat kaip ir paskesnio prašymo atveju, išskyrus du aspektus: 1) preliminarų nagrinėjimą⁸⁶, kurio metu nagrinėjama, ar yra faktų, susijusių su išlaikomo asmens arba nesusituokusio vaiko padėtimi, dėl kurių atskiras prašymas yra pateisinamas; 2) pagal nacionalines taisykles negali būti leidžiama nerengti asmeninio pokalbio⁸⁷.

Atitinkamas laikas paskesniems prašymams taikyti procedūrą pagal 40 straipsnį (preliminarus nagrinėjimas, nepriimtumas ir pan.) yra po to, kai išlaikomas suaugusysis sutiko, kad jo vardu būtų pateiktas ankstesnis prašymas, arba po to, kai nesusituokusio vaiko vardu buvo pateiktas prašymas, kaip nustatyta nacionalinės teisės aktuose, bet ne galutinis sprendimas dėl jo vardu pateikto ankstesnio prašymo (kaip tai yra paskesnių prašymų atveju). Todėl PPD 40 straipsnio 6 dalis taikoma a) situacijai, kurioje išlaikomas suaugusysis / nesusituokęs vaikas pateikia prašymą po to, kai buvo priimtas galutinis sprendimas dėl jo vardu pateikto ankstesnio prašymo, ir b) situacijai, kurioje išlaikomas suaugusysis / nesusituokęs vaikas pateikia naują prašymą ankstesnio prašymo, kuris buvo pateiktas jo vardu, nagrinėjimo metu (tačiau prieš priimant galutinį sprendimą).

Šiais atvejais taip pat svarbu įvertinti vaiko individualią padėtį ir taikyti vadovavimosi vaiko interesais principą.

⁸³ PPD 28 straipsnio 2 dalis.

⁸⁴ PPD 7 straipsnio 2 dalis.

⁸⁵ PPD 7 straipsnio 5 dalies c punktas.

⁸⁶ Pateikta nuoroda PPD 40 straipsnio 2 dalyje.

⁸⁷ PPD 42 straipsnio 2 dalies b punktas.

3.5.1. Faktai, kuriais pagrindžiamas atskiras prašymas

Valstybės narės gali laikyti tarptautinės apsaugos prašymą nepriimtinu, jeigu išlaikomas asmuo pateikia naują prašymą po to, kai sutiko, kad jo byla būtų sujungta su jų vardu pateiktu prašymu, arba jeigu nesusituokęs veikas pateikia prašymą po to, kai jų vardu anksčiau buvo pateiktas kitas prašymas ir tai buvo padaryta situacijose, kai vieno iš tėvų pateiktas prašymas automatiškai reiškia prašymą dėl visų jo nesusituokusių vaikų. Ši taisyklė taikoma visada, išskyrus atvejus, kai yra faktų, susijusių su išlaikomo asmens arba nesusituokusio vaiko situacija, kurioje pateisinama pateikti atskirą prašymą.

PPD 40 straipsnio 6 dalies taikymo sritis preliminarai nagrinėjant šias situacijas yra aiškiai apibrėžta iš naujo, palyginti su paskesnių prašymų preliminariniu nagrinėjimu (PPD 40 straipsnio 2 dalis). Faktai, kuriais pagrindžiamas atskiras prašymas, nebūtinai turi būti „nauja informacija“, kaip apibrėžta pastarajame straipsnyje. Šie faktai galėjo būti prieinami pirmojo prašymo nagrinėjimo metu, tačiau „pirminis“ prašytojas tuo metu jų nenurodė pagrįsdamas tarptautinės apsaugos prašymą. Arba gali būti rimtų priežasčių, dėl kurių išlaikoma suaugusysis arba nesusituokęs vaikas anksčiau nepateikė informacijos, pvz., jeigu grėsmę (pvz., moters lyties organų žalojimą) kėlė „pirminis“ prašytojas.

Lemiamas klausimas, į kurį reikia atsakyti, yra tai, ar su išlaikomu suaugusiuoju arba nesusituokusiu vaiku susiję faktai yra pakankami, kad būtų rengiama atskira nagrinėjimo procedūra. Tačiau taip nėra, pvz., kai išlaikomo suaugusiojo arba nesusituokusio vaiko paminėtos problemos yra tolesnė „pirminio“ prašytojo jau nurodytų problemų, kurios ankstesnio prašymo nagrinėjimo metu nustatytos kaip neįtikimos, pasekmė. Atskiras nagrinėjimas paprastai nebūtų pagrįstas, jeigu su konkrečia vaiko situacija susijusios problemos jau buvo nurodytos ir įvertintos nagrinėjant „pirminio“ prašytojo prašymą ir nustatyta, kad jos nepagrįstos (nors galbūt jomis ir nebuvo abejojama). Tačiau gali būti situacijų, kurios daro kitokią įtaką išlaikomam suaugusiajam arba nesusituokusiam vaikui dėl jų pažeidžiamumo, arba problemų, kurios yra susijusios tik su jais, tačiau kuriomis, jiems to nesuprantant, galėjo būti grindžiamas tarptautinės apsaugos prašymas (pvz., smurto šeimoje atveju). Be to, gali atsitikti taip, kad išlaikomas suaugusysis arba nesusituokęs vaikas pateikia asmeninio pobūdžio informaciją, kuri nėra susijusi su tarptautine apsauga, todėl ja negalima pagrįsti atskiro prašymo. Pavyzdžiui, vaikas gali nurodyti, kad nenori būti atskirtas nuo draugų, su kuriais susidraugavo priimančiojoje šalyje, arba kad jis nekalba gerai savo kilmės šalies kalba.

3.5.2. Situacijos, kai vaikas tampa suaugusiu

Kai vaikas suauga (sulaukia 18 metų), jis turi teisę savarankiškai pateikti tarptautinės apsaugos prašymą. Pagal PPD⁸⁸ valstybės narės privalo užtikrinti, kad kiekvienas veiksnus asmuo turėtų teisę savo vardu pateikti prašymą.

Naujas prašymas, kuris buvo pateiktas priėmus galutinį sprendimą dėl ankstesnio vaiko vardu pateikto prašymo, galėtų būti laikomas nepriimtinu pagal PPD 33 straipsnio 2 dalies d punktą.

⁸⁸ PPD 7 straipsnio 1 dalis.

3.6. Priėmus sprendimą dėl tarptautinės apsaugos statuso nesuteikimo

Paskesnis prašymas, pateiktas priėmus sprendimą dėl tarptautinės apsaugos statuso nesuteikimo⁸⁹, gali būti tokio pobūdžio, kad juo remiantis gali būti pakeistas statuso nesuteikimo vertinimas. Vertinant tarptautinės apsaugos statuso nesuteikimą, prievolė įrodyti, kad yra rimtų priežasčių prašytojui nesuteikti statuso, tenka prieglobsčio institucijoms. Būtent todėl iš naujos informacijos turi būti matoma, kad pagrindai, kuriais remdamasi sprendžiančioji institucija grindė savo sprendimą, buvo klaidingi arba nebetaikomi prašytojo padėčiai. Sprendimo dėl tarptautinės apsaugos statuso nesuteikimo atveju nepakanka ginčyti motyvų. Turi būti nauja informacija, iš kurios matyti, kad motyvai negalioja arba nebegalioja. Taip, pvz., gali būti tuo atveju, kai prašytojas gali įrodyti, kad prieglobsčio institucija sumaišė tapatybes arba kai prašytojui tarptautinės apsaugos statusas nebuvo suteiktas dėl informacijos, susijusios su jo dalyvavimu darant sunkų nusikaltimą, dėl kurio jis buvo išteisintas.

Bet kokia (papildoma) informacija, kuria pagrindžiama persekiojimo / didelės žalos baimė, nedarys poveikio pradiniam sprendimui dėl tarptautinės apsaugos statuso nesuteikimo.

Daugiau informacijos apie tai, kaip įvertinti, ar dėl prašytojo pateiktos arba paaiškėjusios informacijos labai padidėja tikimybė, kad prašytojui gali būti suteikta tarptautinė apsauga, žr. [2.3 skirsnį „Ką reiškia „labai padidėjusi tikimybė“?“](#).

3.7. Nustojus būti tarptautinės apsaugos gavėju, panaikinus tarptautinės apsaugos statusą arba nutraukus jo galiojimą ar atsisakius jį pratęsti

Šiame skirsnyje aptariama situacija, kurioje prašytojas pateikia naują prašymą po to, kai buvo priimtas sprendimas dėl nustojimo būti tarptautinės apsaugos gavėju, panaikinti tarptautinę apsaugą, nutraukti jos galiojimą arba atsisakyti jį pratęsti. Skirtumas gali būti daromas priklausomai nuo tokio sprendimo pagrindų.

3.7.1. Nustojimas būti papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu

Jeigu naują prašymą pateikia prašytojas, dėl kurio priimtas sprendimas dėl nustojimo būti tarptautinės apsaugos gavėju⁹⁰, toks sprendimas bus atskaitos taškas vertinant paskesnio prašymo priimtinumą. Šiame sprendime tarptautine apsauga buvo suabejota dėl vienos iš toliau nurodytų priežasčių.

- **Prašytojo elgesys.** Prašytojas savo noru vėl pasinaudojo pilietybės valstybės apsauga; prarado savo pilietybę arba savo noru vėl ją įgijo; įgijo naują pilietybę ir naudojasi naujos pilietybės šalies apsauga arba savo noru vėl apsigyveno šalyje, iš kurios jie išvyko arba, už kurios ribų jie pasiliko atsižvelgdami į persekiojimo baimę.
- **Pasikeitusios aplinkybės.** Aplinkybės, dėl kurių prašytojas buvo pripažintas pabėgėliu, gali nustoti egzistuoti; prašytojas nebegali atsisakyti naudotis pilietybės valstybės apsauga; prašytojas yra asmuo be pilietybės, gali grįžti į ankstesnės įprastinės gyvenamosios vietos šalį dėl to, kad nustojo

⁸⁹ Pagal PD 12 arba 17 straipsnį.

⁹⁰ PD 11 straipsnis arba 16 straipsnis.

egzistuoti aplinkybės, kuriomis remiantis jis buvo pripažintas pabėgėliu; arba aplinkybės, dėl kurių buvo suteikta papildoma apsauga, nustojo egzistuoti arba pasikeitė tiek, kad apsauga nebereikalinga.

Todėl priimtino nagrinėjimo metu daugiausia dėmesio bus skirta tam, ar dėl naujos informacijos labai padidėja tikimybė, kad sprendimas dėl nustojimo būti pabėgėliu nebus taikomas arba nebetaikomas, arba kad esama naujų pagrindų, dėl kurių prašytojui gali būti suteikta tarptautinė apsauga. Todėl ši nauja informacija gali būti susijusi su reikšmingomis aplinkybėmis, dėl kurių asmuo nustojo būti iš pradžių suteiktos tarptautinės apsaugos gavėju (prašytojas gali norėti išsiaiškinti, ar, atsižvelgiant į naują jo pateiktą informaciją, kuria pagrindžiamas jo paskesnis prašymas, gali kilti abejonių dėl priežasčių, kuriomis remiantis laikoma, kad prašytojas nebeatitinka tarptautinės apsaugos suteikimo sąlygų); arba nauja informacija galėtų būti susieta su faktais, kurie skiriasi nuo faktų, dėl kurių iš pradžių buvo suteikta tarptautinė apsauga.

Daugiau informacijos apie tai, kaip įvertinti, ar dėl prašytojo pateiktos arba paaiškėjusios informacijos labai padidėja tikimybė, kad prašytojui gali būti suteikta tarptautinė apsauga, žr. [2.3 skirsnį „Ką reiškia „labai padidėjusi tikimybė“?“](#).

3.7.2. Tarptautinės apsaugos panaikinimas, galiojimo nutraukimas ar atsisakymas pratęsti galiojimą

Neteisingai pateikti arba nutylėti faktai

Jeigu sprendimas panaikinti⁹¹ tarptautinę apsaugą priimamas⁹² dėl neteisingai pateiktų arba nutylėtų faktų, įskaitant suklastotų dokumentų naudojimą ankstesnės procedūros metu, laikoma, kad prašytojas niekada nebuvo pabėgėliu arba papildomos apsaugos gavėju, nes jam buvo suteikta tarptautinė apsauga, į kurią jis neturėjo teisės.

Šiuo atveju nagrinėjant naujo prašymo priimtinumą, daugiausia dėmesio bus skirta tam, ar dėl naujos informacijos gali labai padidėti tikimybė, kad bus peržiūrėtas sprendimas dėl panaikinimo, arba įrodinėjant, ar yra naujų pagrindų, kuriais remiantis prašytojui gali būti suteikta tarptautinė apsauga. Nauja informacija gali būti susijusi su reikšminga informacija, dėl kurios buvo panaikinta iš pradžių suteikta tarptautinė apsauga. Pavyzdžiui, prašytojas gali pageidauti išsiaiškinti, ar panaikinimo priežastys buvo klaidingos, ir pateikia naują informaciją savo požiūriui pagrįsti. Arba prašytojas gali siekti įrodyti, kad informacija, kuri anksčiau buvo vertinama kaip apgaulinga, iš tiesų tokia nėra, ir šiuo tikslu pateikia kitus įrodymus.

Nauja informacija taip pat gali būti susijusi su faktais, kurie skiriasi nuo tų faktų, kuriais remiantis iš pradžių buvo suteikta tarptautinė apsauga.

Daugiau informacijos apie tai, kaip įvertinti, ar dėl prašytojo pateiktos arba paaiškėjusios informacijos labai padidėja tikimybė, kad prašytojui gali būti suteikta tarptautinė apsauga, žr. [2.3 skirsnį „Ką reiškia „labai padidėjusi tikimybė“?“](#).

⁹¹ Visais atvejais, kai šiame skirsnyje minima sąvoka „sprendimas dėl panaikinimo“, ji taip pat reiškia sprendimus nutraukti tarptautinės apsaugos galiojimą arba atsisakyti pratęsti jos galiojimą.

⁹² Pagal PD 14 straipsnio 3 dalies b punktą arba 19 straipsnio 3 dalies b punktą.

Tarptautinės apsaugos statuso nesuteikimo sąlyga

Jeigu naują prašymą pateikia prašytojas, dėl kurio sprendimas panaikinti tarptautinę apsaugą buvo priimtas, nes jie nustojo arba nustoja būti tarptautinės apsaugos gavėju, priimtino nagrinėjimo metu daugiausia dėmesio bus skirta tam, ar dėl naujos informacijos labai padidėja tikimybė, kad sprendimas dėl nustojimo būti pabėgėliu bus peržiūrėtas. Kadangi prašytojas jau nustojo būti tarptautinės apsaugos gavėju, nauja informacija turės būti susijusi su nustojimo būti tarptautinės apsaugos gavėju priežastimis ir joje turės būti nurodyti to sprendimo persvarstymo pagrindai.

Šiuo atveju laikoma, kad prašytojas nėra pabėgėlis arba papildomos apsaugos gavėjas, nes jam buvo suteikta tarptautinė apsauga, į kurią jis neturi (arba nebeturi) teisės. Daugiau informacijos žr. [3.6 skirsnį „Priėmus sprendimą dėl tarptautinės apsaugos statuso nesuteikimo“](#).

Pabėgėlio statuso panaikinimas: pavojus saugumui arba galutinis nuosprendis už itin sunkų nusikaltimą

Jeigu naują prašymą pateikia prašytojas, dėl kurio sprendimas panaikinti pabėgėlio statusą buvo priimtas todėl, kad yra rimtų priežasčių manyti, kad jis kelia pavojų valstybės narės, kurioje yra, saugumui arba valstybės narės visuomenei, nes galutiniu teismo sprendimu buvo nuteistas už itin sunkų nusikaltimą, būtina atsižvelgti į tai, kad prašytojas išlieka pabėgėliu *inter alia* pagal Pabėgėlių konvencijos 1 straipsnio A skirsnį, nepaisant to, kad jo statusas buvo panaikintas arba nustojo galioti (daugiau informacijos žr. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendimo sujungtose bylose C-391/16, C-77/17 ir C-78/17⁹³, 99 ir 110 punktus).

Todėl priimtino procedūroje iš esmės bus siekiama įvertinti, ar dėl naujos informacijos padidėja tikimybė manyti, kad asmuo nekelia arba nebekelia pavojaus valstybės narės saugumui arba tos valstybės narės visuomenei, ir ar dėl to prašytojui galima suteikti pabėgėlio statusą. Tiksliau tariant, šioje byloje prašytojas nenustojo būti pabėgėliu, tačiau prarado savo pabėgėlio statusą dėl galutinio sprendimo panaikinti statusą arba nutraukti jo galiojimą. Šį statusą galima atgauti tik jeigu manoma, kad asmuo nebegelia pavojaus valstybės narės saugumui arba visuomenei.

Kai kuriais atvejais vertinant naujo prašymo priimtinumą, gali būti nustatyta, kad informacijos, kuri buvo iš pradžių nagrinėjant tarptautinės apsaugos poreikį, nebėra. Taigi, preliminarus nagrinėjimo metu būtina atsižvelgti į naują informaciją arba naujus faktus, kuriuos nurodė prašytojas arba kurie yra prieinami už nagrinėjimą atsakingai institucijai ir iš kurių matyti, kad prašytojo asmeninės aplinkybės pasikeitė⁹⁴. Pavyzdžiui, gali pasirodyti, kad prašytojas nustojo būti pabėgėliu dėl savo elgesio arba pasikeitusių aplinkybių.

Pastaba. Pirmiau minėtas gaires *mutatis mutandis* galima taikyti atsisakymui suteikti pabėgėlio statusą pagal PPD 14 straipsnio 5 dalį.

⁹³ 2019 m. gegužės 14 d. ESTT sprendimo [M / Ministerstvo vnitra, ir X, X / Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides](#), C-391/16, C-77/17 ir C-78/17, ECLI:EU:C:2019:403; 99 ir 110 punktai. Santrauka pateikiama [EASO teismų praktikos duomenų bazėje](#).

⁹⁴ Pagal PPD 11 straipsnį.

Daugiau informacijos apie tai, kaip įvertinti, ar dėl prašytojo pateiktos arba paaiškęjusios informacijos labai padidėja tikimybė, kad prašytojui gali būti suteikta tarptautinė apsauga, žr. [2.3 skirsnį „Ką reiškia „labai padidėjusi tikimybė“?“](#).

3.7.3. Prašytojo neatvykimas

Prieš priimant bet kokią sprendimą nutraukti tarptautinės apsaugos galiojimą, būtina surengti pokalbį / gauti rašytinį pareiškimą. Tačiau gali atsitikti taip, kad tarptautinės apsaugos gavėjas neatvyksta į pokalbį arba nepateikia rašytinio pareiškimo. Taip gali atsitikti dėl įvairių priežasčių, susijusių tiek su tarptautinės apsaugos gavėjo adreso problemomis (pvz., kvietimas į pokalbį arba pateikti rašytinį pareiškimą išsiunčiamas adresu, kuriuo atitinkamas asmuo nebegauna korespondencijos), tiek su buvimu užsienyje trumpesnį arba ilgesnį laikotarpį, grįžimu į kilmės šalį ir pan. Sprendžiančioji institucija sprendimą nutraukti tarptautinės apsaugos galiojimą gali priimti net ir tarptautinės apsaugos gavėjui už akių (arba negavusi jo atsakymo), tačiau tik tuo atveju, jei ji šiuo tikslu turi pakankamai įtikinamų įrodymų. Tačiau tokio sprendimo galiojimą galima ginčyti apeliacinei įstaigai pateikiant apeliaciją, jei prašytojas tokią apeliaciją pateikia laiku.

Jeigu prašytojas pateikia paskesnį prašymą, nagrinėjant priimtinumą, taip pat reikės atsižvelgti į informaciją, kuria prašytojas remiasi pagrįsdamas savo nuolatinį tarptautinės apsaugos poreikį. Kadangi iki sprendimo nutraukti tarptautinės apsaugos galiojimą pagal nacionalinės teisės nuostatas nebuvo surengtas pokalbis ar gautas rašytinis pareiškimas, tikėtina, kad pokalbį reikės surengti siekiant įvertinti, ar dėl pateiktos informacijos labai padidėja tikimybė, kad sprendimas dėl tarptautinės apsaugos statuso galiojimo nutraukimo gali būti iš esmės pakeistas. Daugiau informacijos žr. [2.3 skirsnį „Ką reiškia „labai padidėjusi tikimybė“?“](#)

3.8. Dar nagrinėjama apeliacija dėl sprendimo, susijusio su ankstesniu prašymu

Iki to laiko, kai sprendimas dėl ankstesnio prašymo atmetimo tampa galutinis, bet kokia nauja informacija, pateikta kartu su (galimu) paskesniu prašymu, turi būti įvertinta vykstančioje apeliacinėje procedūroje⁹⁵. Pagal PPD nauja informacija arba įrodymai turi būti pateikti vykstančios apeliacinės procedūros metu, nes apeliacinė įstaiga privalo atlikti išsamų ir *ex nunc* faktų ir teisės klausimų nagrinėjimą. Šiame etape turi būti pateikti visi papildomi nusiskundimai, iki bus baigta procedūra.

Jeigu prašymus gauna kompetentinga institucija⁹⁶, ji turėtų patikrinti, ar sprendžiančiojoje institucijoje arba apeliacinėje įstaigoje dar vyksta ankstesnė procedūra. Jeigu ankstesnė procedūra dar vyksta (tai apima ir pagal nacionalinę teisę leistiną situaciją, kai narinėjimas buvo surengtas apeliaciniame etape), prašytoją reikėtų informuoti, kad institucijai, kuri dabar nagrinėja prašymą, būtina pateikti naują informaciją ir nereikėtų registruoti jokio paskesnio prašymo.

⁹⁵ PPD 40 straipsnio 1 dalis.

⁹⁶ PPD 2 straipsnio f punktas.

3.9. Kartotiniai paskesni prašymai

Pagal PPD tarptautinės apsaugos prašymų, kuriuos vienas asmuo gali pateikti per savo gyvenimą, skaičius neribojamas. Ši taisyklė taikoma nepaisant priežasčių, dėl kurių prašytojas prašo atlikti papildomą nagrinėjimą iš esmės.

Tačiau dėl naštos, kurią valstybėms narėms sukelia kartotiniai paskesni prašymai, buvo nustatyti kai kurie apribojimai, siekiant išvengti piktnaudžiavimo teise daugybę kartų prašyti tarptautinės apsaugos siekiant pasilikti valstybės narės teritorijoje. Taip, pvz., yra tuo atveju, kai prašytojai „išskaido“ savo tarptautinės apsaugos prašymo priežastis ir (arba) iš dalies pamini faktus arba pateikia įrodymus daugybėje atskirų prašymų, kurie palaipsniui pateikiami per ilgesnį laiką. Konkrečiau, jie gali sąmoningai nuspręsti nepateikti informacijos / įrodymų vykstančioje administracinėje arba teisminėje procedūroje, siekdamas panaudoti tokią informaciją / įrodymus vėlesniame etape, kad galėtų pradėti naują procedūrą, jei, užbaigus pirmą procedūrą, priimamas neigiamas sprendimas. Bendras tikslas galėtų būti kvestionuoti sprendimų galiojimą arba *res judicata* galią ir galiausiai pratęsti savo teisės pasilikti galiojimą. Šiuo elgesiu pažeidžiama prašytojo teisinė prievolė jo prašymo nagrinėjimo metu kuo greičiau pateikti visą informaciją, reikalingą tarptautinės apsaugos prašymui pagrįsti, ir bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis siekiant nustatyti jo tapatybę ir kitą informaciją, kaip nurodyta PD 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

Šiais atvejais, kaip nurodyta [2.1 skirsnyje „Ką reiškia „nauja informacija ir duomenys“?“](#), jei tai numatyta nacionalinėje teisėje, sprendžiančioji institucija gali įvertinti, ar prašytojo pateikta informacija galėjo būti pateikta ankstesnės procedūros metu. Kitaip tariant, nagrinėjama, ar prašytojas ne dėl savo kaltės negalėjo jų pateikti anksčiau, kai buvo vykdoma ankstesnė procedūra⁹⁷. Jeigu atsakingas pareigūnas prieina prie išvados, kad prašytojas šiuo atžvilgiu galėjo pateikti informaciją, prašymas gali būti atmestas kaip nepriimtinas.

Be to, kartotinių paskesnių prašymų atveju valstybės narės gali nukrypti nuo teisės pasilikti teritorijoje. Daugiau informacijos šiuo klausimu žr. [1.4 skirsnyje „Teisė pasilikti ir jos išimtys“](#).

3.10. Prašytojui, kurio prašymas buvo atmestas, išvykus iš valstybės (-ių) narės (-ių) teritorijos (-ų)

Kai prašytojas, kuris išvyko iš valstybės narės, kurioje buvo priimtas galutinis sprendimas dėl jo ankstesnio tarptautinės apsaugos prašymo, teritorijos, toje pačioje valstybėje narėje pateikia naują prašymą, toks prašymas laikomas paskesniu prašymu, jeigu ta valstybė narė yra atsakinga už jo nagrinėjimą (žr. [3.11 skirsnyje „Baigus procedūrą pagal Dublino reglamentą“](#)). Faktas, kad prašytojas, kurio prašymas buvo atmestas, anksčiau paliko tos valstybės narės teritoriją, negali būti automatiškai vertinamas kaip nauja informacija, dėl kurios turėtų būti priimtas sprendimas dėl priimtumo. Šį faktą reikėtų nagrinėti vykstant preliminarų nagrinėjimo procedūrą. Jeigu prašytojas laikinai grįžo į savo kilmės šalį po to, kai jo ankstesnis tarptautinės apsaugos prašymas nebuvo patenkintas, ir paskui pateikia naują prašymą vėl atvykęs į kompetentingą valstybę narę, teisiniu požiūriu neturi reikšmės tai, ar prašytojas savo noru grįžo į savo gimtąją šalį po to, kai buvo priimtas sprendimas išvykti iš teritorijos arba jei prašytojas buvo priverstas sugrįžti, pvz., jį išsiunčiant.

⁹⁷ PPD 40 straipsnio 4 dalis.

Šioje situacijoje sprendžiančioji institucija *inter alia* turėtų įvertinti, ar prašyme pateikiama informacija, kuri laikoma pakankama siekiant patvirtinti faktą, kad prašytojas grįžo į savo kilmės šalį ir faktus / įvykius, kurie atsitiko / įvyko jiems grįžtant (žr. [2.3 skirsnį „Ką reiškia „labai padidėjusi tikimybė“?“](#)).

Pavyzdžiui, kai prašytojas paskesniame prašyme teigia, kad jį persekioja valstybė, preliminarus nagrinėjimo metu reikėtų įvertinti aplinkybes, kuriomis jis atvyko į gimtąją šalį ir iš jos išvyko ir jo bendravimą su kilmės šalies institucijomis (arba tokio bendravimo nebuvimą). Jeigu prašytojas nurodo, kad jam kyla konkreti grėsmė, asmeninį pokalbį rekomenduojama surengti atliekant priimtino nagrinėjimą, jei tai nustatyta arba leidžiama pagal nacionalinę teisę.

Galiausiai, kaip jau minėta, faktas, kad prašytojas išvyko iš valstybės narės teritorijos, tačiau negrįžo į savo kilmės šalį, turi būti vertinamas atsižvelgiant į preliminarus nagrinėjimo metu pateiktą arba paaiškinusią naują informaciją. Šis faktas pats savaime nėra nauja informacija.

3.11. Baigus procedūrą pagal Dublino reglamentą

3.11.1. Reglamentas „Dublinas III“

Reglamente (ES) Nr. 604/2013 (toliau – reglamentas „Dublinas III“⁹⁸) nustatyti kriterijais, kuriais remiantis nustatoma, kuri valstybė narė atsako už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

Kai tik trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės valstybėje narėje pateikia tarptautinės apsaugos prašymą, ta valstybė narė pagal reglamentą „Dublinas III“ paprastai pirmoji nagrinėja, ar kita valstybė narė yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą ir ar prašytoją įmanoma perduoti į tą valstybę narę. Kita valstybė narė gali būti atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą *inter alia*, kai šeimos narys jau pateikė prašymą toje valstybėje narėje arba kai prašytojas nereguliariai atvyko į valstybės narės teritoriją per tos konkrečios valstybės narės išorės sieną. Tokie vertinimai atliekami tik kai prašymas pirmiausia pateikiamas vienoje iš valstybių narių. Šie atvejai nepatenka į šių gairių taikymo sritį, nes jie yra susiję ne su paskesniais, o pirmaisiais prašymais.

Kita valstybė narė taip pat gali būti atsakinga tuo atveju, kai prašymas jau buvo pateiktas toje valstybėje narėje. Sistemoje EURODAC nustatyta atitiktis pagal Reglamento (ES) Nr. 603/2013⁹⁹ 9 straipsnio 5 dalį gali būti laikoma įrodymu, kad prašytojas anksčiau pateikė prašymą kitoje valstybėje narėje. Kai kuriais atvejais iš kitų įrodymų taip pat galima matyti, kad asmuo prašė suteikti prieglobstį kitoje valstybėje narėje. Daugiau informacijos šiuo klausimu žr. [EASO reglamento „Dublinas III“ įgyvendinimo praktinės gairės „Asmeninis pokalbis ir įrodymų vertinimas“](#), p. 51, 2019 m. spalio mėn. Šiais atvejais valstybė narė gali pateikti valstybei narei, kurioje prašymas buvo anksčiau pateiktas, prašymą atsiimti prašytoją.

⁹⁸ [2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas \(ES\) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai](#) (OL L 180, 2013 6 29, p. 31).

⁹⁹ [2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas \(ES\) Nr. 603/2013 dėl sistemos EURODAC pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą \(ES\) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su sistemos EURODAC duomenimis ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas \(ES\) Nr. 1077/2011, kuriuo įsteigiama Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra \(nauja redakcija\)](#) (OL L 180, 2013 6 29, p. 1).

Prašančiajai valstybei narei priėmus tokį prašymą, valstybė narė, kurioje yra atitinkamas asmuo, galiausiai gali jį perduoti atsakingai valstybei narei. Atlikus perdavimą pagal Dublino reglamentą, gali susidaryti situacija, kurioje prašytojas pateikia paskesnį prašymą atsakingoje valstybėje narėje.

3.11.2. Paskesnis prašymas pateikiamas atsakingoje valstybėje narėje

Už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė turi susigrąžinti prašytoją arba trečiosios šalies pilietį / asmenį be pilietybės, kuris prašymą pateikė kitoje valstybėje narėje arba kuris yra kitos valstybės narės teritorijoje ir neturi leidimą gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, kai:

- jo prašymas, kuris jau buvo pateiktas, vis dar nagrinėjamas toje valstybėje narėje¹⁰⁰;
- prašymas buvo atsiimtas¹⁰¹;
- prašymas buvo atmestas¹⁰².

Prašymas dar nagrinėjamas

Jei prašymas atsakingoje valstybėje narėje dar nagrinėjamas, sėkmingai atlikus perdavimą pagal Dublino reglamentą, atsakinga valstybė narė „nagrinėja prašytojo tarptautinės apsaugos prašymą arba užbaigia jo nagrinėjimą“¹⁰³. Šiuo atveju prašytojas nepateikia paskesnio prašymo.

Prašymas atsiimamas

Jei prašymas atsakingoje valstybėje narėje atsiimamas ir valstybė narė anksčiau nutraukė nagrinėjimą, nes prašytojas atsiėmė savo prašymą po sėkmingo perdavimo į tą valstybę narę pagal Dublino reglamentą, būtina įsitikinti, kad prašytojas turi teisę prašyti užbaigti jo prašymo nagrinėjimą arba pateikti naują prašymą¹⁰⁴. Ši nuostata taikoma tik tais atvejais, kai pirmąja instancija nebuvo priimtas joks sprendimas dėl prašymo. Reglamente „Dublinas III“ pažymima, kad šiais atvejais prašymas „nėra laikomas vėlesniu prašymu, kaip numatyta Direktyvoje 2013/32/ES“¹⁰⁵. Tokiais atvejais atsakinga valstybė narė turi užtikrinti, kad būtų baigtas prašymo nagrinėjimas. Šiuo klausimu taip pat žr. [3.4 skirsnį „Atsiėmus prašymą“](#).

Prašymas atmestas

Jeigu atsakinga valstybė narė anksčiau atmetė prašymą ir atitinkamas asmuo buvo sėkmingai perduotas tai valstybei narei pagal reglamentą „Dublinas III“, atsakinga valstybė narė turi užtikrinti, kad „atitinkamas asmuo turėtų arba būtų turėjęs galimybę pasinaudoti veiksminga teisės gynimo priemone pagal Direktyvos 2013/32/ES 46 straipsnį“¹⁰⁶.

¹⁰⁰ Reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies b punktas.

¹⁰¹ Reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies c punktas.

¹⁰² Reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies d punktas.

¹⁰³ Reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 2 dalis.

¹⁰⁴ Reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 2 dalies antra pastraipa.

¹⁰⁵ Reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 2 dalis.

¹⁰⁶ Reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 2 dalies paskutinė pastraipa.

Jeigu atitinkamas asmuo nori dar kartą prašyti tarptautinės apsaugos atsakingoje valstybėje narėje, tai būtų laikoma paskesniu prašymu. Todėl ji turėtų išnagrinėti, ar buvo įvykdyti PPD 40 straipsnio 2 dalyje nustatyti reikalavimai.

3.11.3. Paskesnis prašymas pateikiamas prašančiojoje valstybėje narėje

3.11.2 skirsnyje minima frazė „sėkmingai užbaigus perdavimą pagal Dublino reglamentą“. Pasitaiko atvejų, kai perdavimas pagal Dublino reglamentą dėl įvairių priežasčių negali būti atliekamas, ir tokiu atveju atsakomybė galiausiai gali būti perduota valstybei narei, kuri pirmiausia prašė atsiimti atitinkamą asmenį (prašančioji valstybė narė). Ši situacija taip pat gali susidaryti tuo atveju, kai prašymas pirmiausia pateikiamas visose pirmiau išvardytose valstybėse narėse.

Apeliacija dėl sprendimo dėl perdavimo pagal Dublino reglamentą

Atitinkamas asmuo turi teisę apskųsti arba prašyti peržiūrėti¹⁰⁷ prašančiosios valstybės narės sprendimą perduoti jį atsakingai valstybei narei¹⁰⁸. Kol apeliacija nagrinėjama administraciniame teisme arba kompetentingoje apeliacinėje įstaigoje, priklausomai nuo nacionalinės teisės / praktikos, galima pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą, tačiau jis nebus nagrinėjamas iki kompetentinga apeliacinė įstaiga nepriims galutinio sprendimo¹⁰⁹.

Dėl kompetentingos apeliacinės įstaigos galutinio sprendimo prašomosios valstybės narės atsakomybė gali pereiti prašančiajai valstybei narei, pvz., dėl to, kad atitinkamo asmens neįmanoma perduoti atsakingai valstybei narei¹¹⁰. Tokiu atveju, priklausomai nuo atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės / praktikos, atitinkamo asmens tarptautinės apsaugos prašymas nagrinėjamas iš esmės arba jam bus suteikta galimybė toje valstybėje narėje pateikti kitą prašymą.

Perdavimui pagal Dublino reglamentą taikomi terminai

jeigu atitinkamas asmuo turi būti perduotas atsakingai valstybei narei, taikomi terminai, per kuriuos turi būti atliktas perdavimas pagal Dublino reglamentą. Šiais terminais siekiama užtikrinti, kad atitinkamas asmuo galiausiai turėtų veiksmingą galimybę pasinaudoti prieglobsčio procedūra vienoje iš valstybių narių. Prašančioji valstybė narė turi 6 mėnesių terminą atitinkamam asmeniui¹¹¹ grąžinti į atsakingą valstybę narę, kuris pradedamas skaičiuoti nuo prašymo atsiimti prašytoją priėmimo arba galutinio sprendimo dėl apeliacijos, kuriuo buvo nustatytas stabdomasis poveikis, priėmimo dienos. Ši taisyklė turi išimčių¹¹², pvz., termino pratęsimas, jeigu atitinkamas asmuo slapstosi.

¹⁰⁷ Reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnis.

¹⁰⁸ Reglamento „Dublinas III“ 26 straipsnis.

¹⁰⁹ Reikėtų pažymėti, kad kai kurios valstybės narės yra aiškiai panaikinusios galimybę pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą tuo metu, kai vyksta apeliacinė arba peržiūros procedūra.

¹¹⁰ Reglamento „Dublinas III“ 3 straipsnio 2 dalis.

¹¹¹ Reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 dalis.

¹¹² Žr., pvz., reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 2 dalį.

Atsakomybės pabaiga

Jei prašytojas iš valstybės narės teritorijos išvyko ne trumpiau kaip 3 mėnesiams arba laikydamasis sprendimo dėl grąžinimo arba nutarties dėl išsiuntimo, prašomoji valstybė narė nebėra atsakinga¹¹³.

Jei nustatoma, kad prašytojui tarptautinė apsauga buvo suteikta prašomojoje valstybėje narėje, prašymas nelaikomas paskesniu prašymu ir yra nepriimtinas. Šiais atvejais reglamentas „Dublinas III“ netaikomas.

Praktiniai pavyzdžiai

Gali būti numatyti įvairūs scenarijai, kuriems susiklosčius prašančioji valstybė narė gauna atitinkamo asmens paskesnį prašymą.

1 atvejo scenarijus. Perdavimas dar neįvyko (tačiau vis dar įmanomas) ir prašančiojoje valstybėje narėje pateiktas naujas tarptautinės apsaugos prašymas¹¹⁴.

a) Sprendimas dėl perdavimo pagal Dublino reglamentą yra galutinis.

Jei naujas tarptautinės apsaugos prašymas pateikiamas perduodančiojoje valstybėje narėje, šį prašymą turi išnagrinėti atsakinga valstybė narė pagal PPD 40 straipsnio 7 dalį.

Šioje situacijoje, jei tai leidžiama arba numatyta pagal valstybės narės nacionalinę teisę / praktiką, Dublino padalinio kompetentingas pareigūnas gali įvertinti, ar pagal Dublino reglamentą priimtas sprendimas, kuris jau yra galutinis, turėtų būti panaikintas paaiškėjus naujiems pagrindams, kurie yra svarbūs nustatant atsakingą valstybę narę. Sprendimas dėl perdavimo pagal Dublino reglamentą negali būti panaikintas, išskyrus atvejus, kai prašytojas nurodo tokius pagrindus. Sprendimo motyvuose turėtų būti pateikta nuoroda į sprendimą dėl perdavimo į valstybę narę, kuris galioja toliau, kaip nurodyta PPD 40 straipsnio 7 dalyje. Atitinkamas asmuo turi teisę pasinaudoti tinkamomis teisių gynimo priemonėmis.

b) Sprendimas dėl perdavimo pagal Dublino reglamentą dar negalutinis.

Jeigu pateikiamas naujas tarptautinės apsaugos prašymas, perduodančiojoje valstybėje narėje nepradedama jokia nauja prieglobsčio procedūra.

- Jei nenagrinėjamas joks ieškinys (pareikštas per valstybės narės nacionalinėje teisėje nustatytą terminą apeliacijai pateikti arba peržiūrai atlikti), Dublino padalinio atsakingas pareigūnas, visų pirma atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes, gali įvertinti, ar vis dar įmanoma perduoti į valstybę narę. Jei tai leidžiama arba numatyta pagal valstybės narės nacionalinę teisę / praktiką, jei nurodomos naujos priežastys, turinčios įtakos

¹¹³ Reglamento „Dublinas III“ 19 straipsnio 2 ir 3 dalys.

¹¹⁴ Procedūra pagal Dublino reglamentą pradedama, kai valstybėje narėje pateikiamas tarptautinės apsaugos prašymas (žr. reglamento „Dublinas III“ 20 straipsnį). Pagal 2017 m. liepos 26 d. ESTT sprendimo [Tsegezab Mengesteab / Bundesrepublik Deutschland](#), C-670/16, ECLI:EU:C:2017:587, 105 punktą laikoma, kad prašymas buvo pateiktas, „jeigu institucija, atsakinga už pareigų, kylančių pagal minėtą reglamentą, vykdymą, gauna viešosios valdžios institucijos išduotą rašytinį dokumentą, kuriuo patvirtinta, kad trečiosios valstybės pilietis paprašė tarptautinės apsaugos, ir atitinkamais atvejais, jeigu ši institucija gauna tik pagrindinę tokiaame dokumente pateiktą informaciją, o ne patį dokumentą ar jo kopiją“. Santrauka pateikiama [FASO teismų praktikos duomenų bazėje](#).

nustatant atsakingą valstybę narę, pagal Dublino reglamentą jau priimtas sprendimas, priklausomai nuo vertinimo rezultato, gali būti panaikintas arba iš dalies pakeistas. Jei tokio vertinimo neįmanoma atlikti, prašytojui turėtų būti patarta pateikti apeliaciją arba prašyti atlikti peržiūrą.

- Jei nagrinėjamas ieškinys, pagrindinėje nagrinėjamoje byloje gali būti pateikti nauji faktai arba įrodymai. Prašytojui reikėtų patarti pateikti tokius naujus faktus arba įrodymus kompetentingai apeliacinei įstaigai, kad ji, atsižvelgdama į vykstančią procedūrą, atliktų peržiūrą.

2 atvejo scenarijus. Pakartotinis atvykimas į prašymo valstybę narę (prašančioji valstybė narė) po perdavimo ar išvykimo savo noru ir tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo¹¹⁵.

Jeigu naujas tarptautinės apsaugos prašymas pateikiamas sėkmingai užbaigus procedūrą pagal Dublino reglamentą ir perdavus prašytoją atsakingai valstybei narei, pirmiausia reikėtų įvertinti, ar ta valstybė narė vis dar atsakinga arba ar kita valstybė narė tapo atsakinga už to tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Jeigu šio vertinimo metu paaiškėja, kad ta pati valstybė narė vis dar yra atsakinga arba kad atsakinga tapo kita valstybė narė, reikėtų išsiųsti naują prašymą atsiimti prašytoją. Priėmus šį prašymą, reikėtų priimti naują sprendimą dėl perdavimo pagal Dublino reglamentą, nes ankstesnis sprendimas dėl perdavimo tapo nebeaktualus dėl sėkmingai atlikto perdavimo.

Jei vertinimo metu paaiškėja, kad atsakomybė išnyko dėl skirsnyje „[Atsakomybės pabaiga](#)“ nurodytų pagrindų po perdavimo arba išvykimo savo noru į atsakingą valstybę narę, ir jeigu nėra viena kita valstybė narė nėra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, prašymas turėtų būti nagrinėjamas valstybėje narėje, kurioje pateikiamas prašymas.

¹¹⁵ Procedūra pagal Dublino reglamentą pradedama, kai valstybėje narėje pateikiamas tarptautinės apsaugos prašymas (žr. reglamento „Dublinas III“ 20 straipsnį). Pagal ESTT sprendimo [Tsegezab](#), *op. cit.*, 114 išnaša, 105 punktą laikoma, kad prašymas buvo pateiktas, „jeigu institucija, atsakinga už pareigų, kylančių pagal minėtą reglamentą, vykdymą, gauna viešosios valdžios institucijos išduotą rašytinį dokumentą, kuriuo patvirtinta, kad trečiosios valstybės pilietis paprašė tarptautinės apsaugos, ir atitinkamais atvejais, jeigu ši institucija gauna tik pagrindinę tokiame dokumente pateiktą informaciją, o ne patį dokumentą ar jo kopiją“. Santrauka pateikiama [EASO teismų praktikos duomenų bazėje](#).

Kaip susisiekti su ES

Asmeniškai

Visoje Europos Sąjungoje yra šimtai Europe Direct informacijos centrų. Artimiausio centro adresą rasite svetainėje https://europa.eu/european-union/contact_lt

Telefonu arba el. paštu

Europe Direct tarnyba atsakys į jūsų klausimus apie Europos Sąjungą. Su šia tarnyba galite susisiekti:

- nemokamu numeriu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (kai kurie operatoriai už šiuos skambučius gali imti mokestį),
- šiuo standartiniu numeriu: +32 22999696 arba
- elektroniniu paštu svetainėje https://europa.eu/european-union/contact_lt

Kaip rasti informacijos apie ES

Internetas

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje Europa (https://europa.eu/european-union/index_lt)

ES leidiniai

Nemokamų ir mokamų ES leidinių galite atsisiųsti arba užsisakyti <https://op.europa.eu/lt/publications>. Jeigu jums reikia daugiau nemokamų leidinių egzempliorių, kreipkitės į Europe Direct arba į vietos informacijos centrą (žr. https://europa.eu/european-union/contact_lt)

ES teisė ir susiję dokumentai

Norėdami susipažinti su ES teisine informacija, įskaitant visus ES teisės aktus nuo 1951 m. visomis oficialiosiomis kalbomis, apsilankykite svetainėje EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>)

ES atvirieji duomenys

ES atvirųjų duomenų portale (<http://data.europa.eu/euodp/lt>) galima susipažinti su ES duomenų rinkiniais. Duomenis galima nemokamai parsisiųsti ir pakartotinai naudoti tiek komerciniais, tiek nekomerciniais tikslais.

■ Europos Sąjungos
leidinių biuras